

Analýza nezaměstnanosti a její dopady na obyvatele regionu Valašské Klobouky

Lukáš Zezulka

Bakalářská práce
2011

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta managementu a ekonomiky

Ústav managementu a marketingu

akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lukáš ZEZULKA**

Osobní číslo: **M08275**

Studijní program: **B 6208 Ekonomika a management**

Studijní obor: **Management a ekonomika**

Téma práce: **Analýza nezaměstnanosti a její dopady na obyvatele regionu Valašské Klobouky**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Prostudujte základní literární zdroje k nezaměstnanosti.
- Zpracujte a kriticky vyhodnoťte literární zdroje.

II. Praktická část

- Analyzujte a interpretujte současný stav nezaměstnanosti ve zvoleném regionu.
- Na základě analýzy vyslovte a interpretujte návrh pro zlepšení nezaměstnanosti v regionu Valašských Klobouk.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **40 stran**
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

- [1] BROŽOVÁ, D. Společenské souvislosti trhu práce. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003. 140 s. ISBN 80-86429-16-4.
[2] BUCHTOVÁ, B. Nezaměstnanost: psychologický, ekonomický a sociální problém. 1. vyd. Praha: Grada, 2002. 236 s. ISBN 80-247-9006-8.
[3] KUCHAR, P. Trh práce: sociologická analýza. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2007. 183 s. ISBN 978-80-246-1383-3.
[4] SCHILLER, B. R.; JUNGMAN, V.; NEVRLÁ, E. Makroekonomie dnes. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2004. 412 s. ISBN 80-251-0169-X.
[5] STEINICHOVÁ, L. Zákon o zaměstnanosti: Komentář. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 316 s. ISBN 978-80-7357-501-4.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. PhDr. Milan Mikuláščík, Ph.D.**
Ústav managementu a marketingu
Datum zadání bakalářské práce: **4. dubna 2011**
Termín odevzdání bakalářské práce: **20. května 2011**

Ve Zlíně dne 4. dubna 2011

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

Ing. Pavla Staňková, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí:
  - bez omezení;
  - pouze prezenčně v rámci Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevydělčně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užíje-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohou užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a použité informační zdroje jsem citovala;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně ..... 17.5.2011 .....

.....

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá závažným tématem současnosti, a to nezaměstnaností. Cílem práce je přiblížit nezaměstnanost v regionu Valašské Klobouky.

Tato práce je rozdělena do dvou částí – teoretické a praktické. V teoretické části se zabývá studiem literárních zdrojů a objasněním pojmů k problematice nezaměstnanosti. Praktická část je věnována výzkumu a souvislostí na trhu práce ve Valašských Kloboukách.

Klíčová slova: trh práce, nezaměstnanost, druhy nezaměstnanosti, politika nezaměstnanosti, měření nezaměstnanosti

ABSTRACT

This bachelor thesis deals with serious issues of today – unemployment. The purpose of this thesis is to bring near unemployment in area of Valašské Klobouky. This thesis is divided into two parts - theoretical and practical. The theoretical part deals with the study of literary sources and clarifying concepts on the issue of unemployment. The practical part is devoted to research and background in the labor market in Valašské Klobouky.

Keywords: labor market, unemployment, types of unemployment, employment policy, the measurement of unemployment

Děkuji panu doc. PhDr. Milanu Mikuláščíkovi Ph.D. za odborné vedení, rady a užitečnou pomoc při zpracování mé bakalářské práce.

Dále bych chtěl poděkovat své rodině za podporu a pomoc při zpracování mé bakalářské práce.

„Vzdělání má hořké kořeny, ale sladké ovoce.“

Démokritos z Abdér

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 TRH PRÁCE	12
1.1 NABÍDKOVÁ STRANA.....	12
1.2 POPTÁVKOVÁ STRANA.....	14
1.3 ROVNOVÁHA NA TRHU PRÁCE	15
1.3.1 Transferová platba a ekonomická renta.....	16
1.3.2 Konkurenční trh práce	17
1.3.3 Nedokonalá konkurence na trhu práce	18
2 NEZAMĚŠTNANOST	20
2.1 EKONOMICKY AKTIVNÍ OBYVATELSTVO	20
2.2 EKONOMICKY NEAKTIVNÍ OBYVATELSTVO	20
3 DRUHY NEZAMĚŠTNANOSTI	21
3.1 DOBROVOLNÁ NEZAMĚŠTNANOST	21
3.2 NEDOBROVOLNÁ NEZAMĚŠTNANOST.....	21
3.3 FRIKČNÍ NEZAMĚŠTNANOST.....	21
3.4 STRUKTURÁLNÍ NEZAMĚŠTNANOST	22
3.5 CYKlickÁ NEZAMĚŠTNANOST.....	22
3.6 SEZÓNní NEZAMĚŠTNANOST.....	23
3.7 DLOUHODOBÁ NEZAMĚŠTNANOST.....	23
3.8 OSTATNí DRUHY NEZAMĚŠTNANOSTI.....	24
3.8.1 Skrytá nezaměstnanost	24
3.8.2 Podzaměstnanost	24
3.8.3 Nepravá zaměstnanost.....	24
4 MĚŘENí NEZAMĚŠTNANOSTI	25
4.1 POTENCIÁLNí ZAMĚŠTNANOST.....	25
4.2 PŘIROZENÁ MíRA NEZAMĚŠTNANOSTI	25
5 POLITIKA ZAMĚŠTNANOSTI	26
5.1 REFORMNí PLÁN ZAMĚŠTNANOSTI V ČR.....	26
5.2 PASIVNí POLITIKA ZAMĚŠTNANOSTI.....	26
5.2.1 Podpora v nezaměstnanosti	27
5.3 AKTIVNí POLITIKA ZAMĚŠTNANOSTI	28
5.3.1 Rekvalifikace.....	28
5.3.2 Investiční pobídky	28
5.3.3 Veřejně prospěšné práce.....	29
5.3.4 Společensky účelná pracovní místa.....	29

5.3.5	Příspěvek na zapracování	29
5.3.6	Příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program	29
II	PRAKTICKÁ ČÁST	30
6	CHARAKTERISTIKA MIKROREGIONU VALAŠSKÉ KLOBOUKY	31
6.1	DEMOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA	32
6.1.1	Vývoj počtu obyvatel	33
6.1.2	Rozdělení obcí mikroregionu podle počtu obyvatel.....	34
7	TRH PRÁCE V MIKROREGIONU VALAŠSKÉ KLOBOUKY	35
7.1	VÝVOJ MÍRY NEZAMĚSTNANOSTI.....	35
7.2	SROVNÁNÍ VÝVOJE NEZAMĚSTNANOSTI.....	37
7.3	VÝVOJ POČTU VOLNÝCH MÍST	38
7.4	STRUKTURA UCHAZEČŮ O ZAMĚTNÁNÍ	39
7.5	EKONOMICKÉ SUBJEKTY MIKROREGIONU	40
7.5.1	Přehled největších zaměstnavatelů.....	41
8	PROJEKT VÝZKUMU	43
8.1	VÝZKUMNÉ PROBLÉMY	43
8.2	VÝZKUMNÉ CÍLE.....	43
8.3	METODA VÝZKUMU.....	43
8.4	HYPOTÉZY.....	44
8.5	VÝBĚR VZORKU PRO VÝZKUM	44
8.6	PŘÍPRAVA, ORGANIZACE A REALIZACE VÝZKUMU	44
8.7	VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	45
9	SHRnutí VÝSLEDKŮ.....	53
10	VLASTNÍ NÁVRHY A DOPORUČENÍ.....	54
	ZÁVĚR	56
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	57
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	59
	SEZNAM OBRÁZKŮ	60
	SEZNAM TABULEK.....	61
	SEZNAM PŘÍLOH.....	62

ÚVOD

Téma nezaměstnanost jsem si vybral z důvodu, že se jedná o jeden z největších problémů dnešního světa. S nezaměstnaností se můžeme setkat téměř všude, ať už se jedná o bohaté či chudší státy. Nezaměstnanost se stala v dnešní době běžnou součástí života a může postihnout kohokoliv z nás, proto pro analýzu jsem si vybral region, ze kterého pocházím, abych do budoucna znal své možné uplatnění na místním trhu práce.

Nezaměstnanost a její řešení se v posledních letech stává velmi ožehavým tématem. Do naší pozornosti se dostala na počátku 90. let spolu s přechodem k tržnímu hospodářství. Do této doby prakticky neexistovala, protože dle zákona museli mít všichni práci, což vedlo k jakési umělé zaměstnanosti, kdy se vytvářel dojem, že jsou všichni spokojeni a zaměstnaní. Tvrdou realitu jsme poznali s přeměnou ekonomiky a přechodu firem do soukromého vlastnictví, kdy mnohé z nich zkrachovaly a někteří jejich bývalí zaměstnanci si už nebyli schopni najít další práci. Nutno ovšem dodat, že valná většina zaměstnanců zkrachovalých firem přešla do nového odvětví ekonomiky – do terciární sféry, tedy služeb. Protože jak již bývá zvykem u tržního hospodářství, pracuje většina práceschopného obyvatelstva ve službách.

Analýza nezaměstnanosti je usazena do chudé příhraniční oblasti jižního Valašska s městem s rozšířenou působností Valašskými Klobouky, kde se nezaměstnanost pohybuje každoročně vysoce nejen nad průměrem Zlínského kraje, ale také nad celorepublikovým průměrem.

Cílem teoretické části práce je popsat nezaměstnanost, její charakteristiky, rozdělení obyvatelstva podle ekonomické aktivity, popsat její ukazatele a základní definice. Dále budu popisovat druhy nezaměstnanosti a mimo státní politiky zaměstnanosti, také kroky, které provádí místní samospráva.

V praktické části stručně popíši Zlínský kraj, především tedy mikroregion Jižního Valašska, kde se zaměřím na průmysl, zemědělství, služby a cestovní ruch a budu se snažit analyzovat současný stav nezaměstnanosti, faktory, které ji ovlivňují a provázejí. Další částí bude dotazníkové šetření mezi nezaměstnanými s cílem získat jejich pohled na potřebné změny vedoucí ke zlepšení místního trhu práce a jejich postoj k zaměstnanosti jako takové.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 TRH PRÁCE

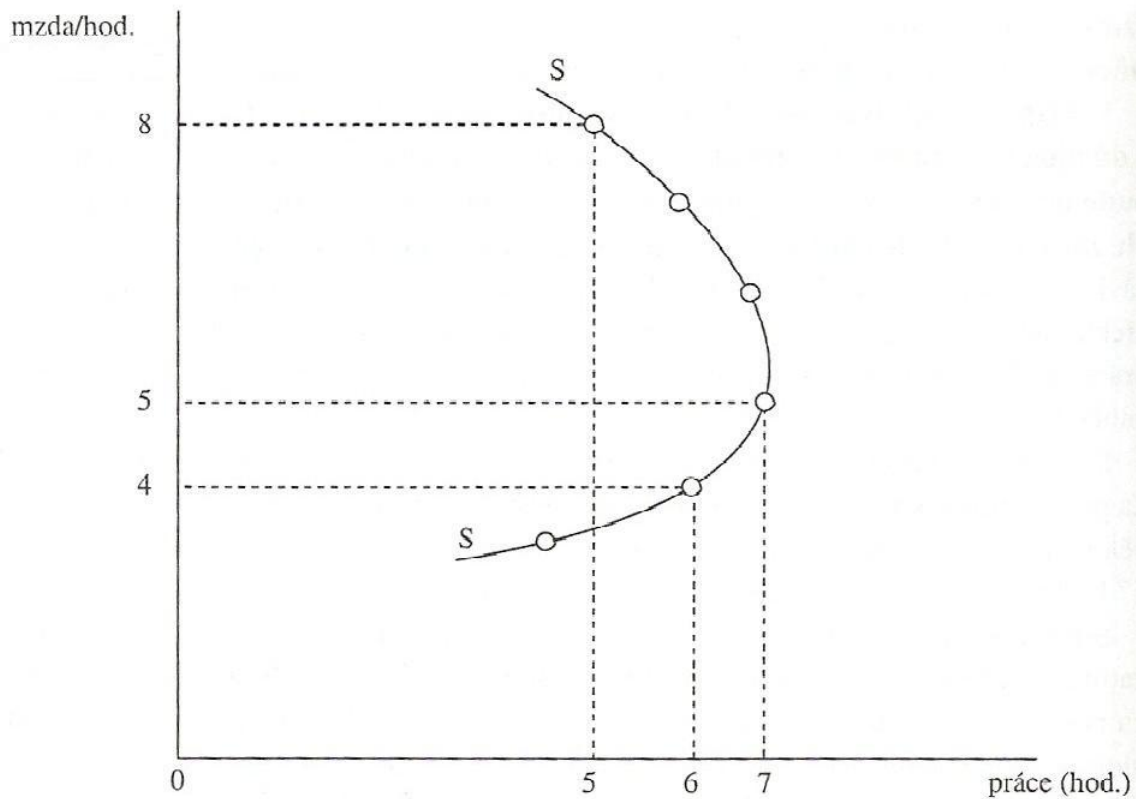
Trh práce je obdobně jako trhy jiné založen na vztahu dvou subjektů. V tomto případě na těch, kdo něco nabízejí (svou práci) a těch, kteří o tuto nabídku jeví zájem a jsou ochotni tuto práci koupit. Prodávající chce svou práci prodat za co nejvíce a kupující ji chce koupit za co nejméně a co nejkvalitněji. Když se kupující zaváže odebírat zboží (práci) po delší dobu, je ochota ze strany prodávajícího snížit cenu. Základním principem ostatně jako na všech svobodných trzích je rozhodnutí prodávajícího o nabídnutí práce a kupujícího o koupi nebo odmítnutí. Trh práce je ovlivňován třemi faktory a to nabídkou a poptávkou po práci a mzdovou sazbou. [5]

Tvorba produkce na trhu předpokládá využití zdrojů, jimiž jsou práce, půda a kapitál. Z toho tedy plyne, že práce je nezastupitelná při výrobě statků. S technologickou modernizací výrob postavení práce přestalo být dominantní, ale nezastupitelnost práce zůstává ve všeobecné platnosti. Význam trhu práce spočívá především v tom, že je jakýmsi přechodem mezi procesem výroby (nabídkou) a procesem spotřeby (poptávkou). Práce je totiž výrobním faktorem, který ovlivňuje náklady na výrobu a tím cenu výrobků a mzdy, které jsou vypláceny pracovníkům, kteří si za ně mohou pořídit zboží. Od toho se odvíjí úroveň cenové hladiny a koupěschopnost obyvatelstva. Jako jinde tak i na trhu práce existuje konkurence na obou stranách – poptávky i nabídky. Práci poptává mnoho zaměstnavatelů a nabízí ji mnoho lidí. Tržní nabídka práce je nabídka práce všech ekonomicky aktivních obyvatel. Jsou to individuální nabídky práce, které vyplývají z rozhodnutí mezi mezním užitekem mzdy a volného času. [2, 5]

1.1 Nabídková strana

Domácnosti tvoří nabídkovou stranu na trhu práce. Člověk se rozhoduje, zda-li vůbec vstoupit či nestoupit na trh práce a za jakých podmínek nebo jestli dá přednost volnému času před prací a v jaké míře. Volný čas je jakýmsi zvláštním druhem statku, který přináší rovněž uspokojení. Celkově vzato se jedná o spotřebitelské rozhodování, kdy se volí mezi volným časem a ostatními statky, které si lze za mzdu pořídit. Takové rozhodování vyžaduje znát ceny statků a volného času. Můžeme říct, že cenou volného času se stala mzda. Platí, že pokud se mzda zvýší, volný čas zdraží. Pak se bude volný čas nahrazovat statky, které se pořizují za zvýšenou mzdu. Tomu se říká substituční efekt – růst mzdy motivuje člověka

k nabízení více práce a menší spotřebě volného času. Dále ale platí, že mzda je rovněž důchodem. Potom tedy zvýšení důchodu vede k možnosti nakupování více statků, což může být i volného času. Růst mzdy motivuje člověka k nakupování více volného času a nabízení méně práce – důchodový efekt. Oba tyto efekty působí současně, a proto výsledek bude záviset na tom, který z nich bude působit silněji.

Obr. 1 Křivka individuální nabídky práce [4]

Z grafu je patrné, že při nižších mzdách převládá substituční efekt nad důchodovým a při vyšších naopak. Proto má křivka takový průběh. S růstem mzdy nejprve nabízené množství práce roste až do bodu, kde s dalším růstem klesá. Individuální na této nabídce práce je fakt, jak vysoká je relativně nízká a vysoká mzdová sazba, od kterých se vše odvíjí. Bod zlomu se tedy u každého člověka nachází na jiné úrovni. Lidé, kteří vydělávají v rámci svého subjektivního posouzení dostatek finančních prostředků, začnou mít jiné cíle a motivátory k práci a více se snaží využívat svůj volný čas, protože dojdou do takové fáze, kdy si již potřebují odpočinout a věnovat se rodině a zájmům. Ale rozhodující roli má v naší společnosti životní cyklus, který nejvýrazněji určuje strukturu potřeb a možnosti jejich uspokojení. Od počátku 90. let se k tomuto faktoru přidali ještě další jako například dopady privatizace, liberalizace trhu práce, struktura mezd apod. [1, 4]

Nabízené množství práce tedy závisí na mzdové sazbě. Pokud by současně se mzdovou sazbou rostly i ceny spotřebních statků, spotřebitelé by si jich nemohli dovolit více než předtím. Jimi nabízené množství práce by bylo beze změny. Lidé tedy nereagují na nominální růst, ale na reálný růst mezd.

Nabídku práce ovlivňují především následující determinanty: [3]

- reálné mzdy a jejich očekávaná úroveň,
- majetek spotřebitele,
- demografický vývoj – struktura obyvatelstva,
- ostatní příjmy,
- míra ekonomické aktivity – ekonomicky aktivní/neaktivní, počet lidí v produktivním věku,
- úroková míra,
- tradice.

1.2 Poptávková strana

Strana poptávky je reprezentována podniky, jejichž cílem je maximalizovat zisk. Poptávka po práci je odvozeným typem poptávky, protože zvýší-li se na trhu poptávka po určitých statcích nebo službách, zvýší se poptávka po výrobním faktoru, který by zabezpečil zvýšení objemu výroby.

Zaměstnavatel porovnává mzdu s mezním produktem práce. To znamená, že bude chtít zaměstnávat pouze takové množství práce, při kterém bude mezní produkt vyšší nebo nejhůře stejný jako mzda. Mezní produkt práce představuje dodatečný výstup, který je produkován dodatečnou jednotkou práce. Dle zákona klesajících výnosů přináší každá dodatečná jednotka na vstupu menší objem na výstupu. V případě rovnosti mezního produktu práce a mzdy již firmy nebudou mít zájem o nakupování další práce. Mezní produkt vypočítáme jako podíl přírůstku celkového produktu s dodatečnou jednotkou práce:

$$MP = \Delta TP / \Delta L \quad (1)$$

MP.....mezní produkt

TP.....celkový produkt

L .....jednotka práce

Největší vypovídající schopnost má pro zaměstnavatele až příjem z mezního produktu práce, který vypovídá o hodnotě vytvořené jednotlivými pracovníky. Ten se vypočítá jako součin mezní produktivity práce a ceny jednotky produkce.

$$MRP_L = MP_L \times p \quad (2)$$

MRP_L .....příjem z mezního produktu práce

MP_L .....mezní produktivita práce

p .....cena jedné jednotky produkce

Na základě tohoto ukazatele se firma rozhoduje o případném dalším najmutí pracovní síly a to až do bodu, kde se příjem z mezního produktu práce rovná meznímu nákladu na daného pracovníka, což odpovídá tržní mzdové sazbě.

$$MRP_L = MFC_L = w \quad (3)$$

Poptávka po práci závisí především na: [3]

- reálné mzdě,
- ceně vstupů,
- produktivitě práce,
- poptávce po produkci,
- očekávaných budoucích tržbách,
- disponibilní přebytečné pracovní síle.

1.3 Rovnováha na trhu práce

Tržní poptávka po práci má klesající tendenci. Klesá rychleji než individuální poptávkové křivky. V případě snížení ceny práce by všechny firmy najaly více práce a více také vyrobily. Tím se zvýší množství nabízených statků, které tak zlevní a tím sníží i hodnotu mezního produktu. Poptávka v celém odvětví tedy poklesne rychleji, než individuální poptávky firm.

Tržní nabídka práce je opakem, tedy rostoucí. Růst mezd na odvětvovém trhu přiláká pracovníky z jiných odvětví ochotných se requalifikovat a získat tím vyšší mzdu. Při nižších

mzdových sazbách vstupují na trh nejdříve pracovníci s nízkými výnosy z alternativních příležitostí. Ochota pracovníka nabízet svou práci na trhu je dána transferovou platbou.

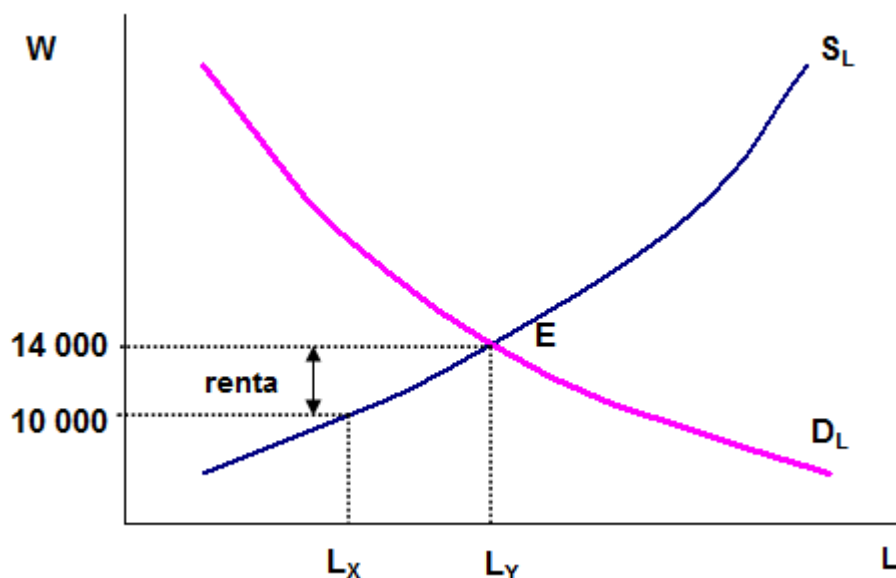
1.3.1 Transferová platba a ekonomická renta

Transferová platba je taková částka, která je dostačující k transferu pracovníka z jedné příležitosti do druhé. Pokud je jedna z příležitostí výhodnější, rozdíl mezi nimi tvoří ekonomickou rentu.

„Ekonomická renta je výnos, který pracovník získá nad transferovou platbu.“ [1]

Z pracovníkova hlediska je transferová platba jeho nákladem obětované příležitosti, kdežto renta není nákladem. Až vysoké mzdové sazby přilákají do odvětví pracovníky, kteří mají vysoké alternativní příležitosti. Každý pracovník má jinak výnosné příležitosti a tak i transferové platby se u každého liší.

Mzda všech pracovníků na trhu je stejná a je rovna hodnotě mezního produktu práce posledního z nich a zároveň je to jeho transferová platba. Posledním najatým pracovníkem je takový s nejméně výhodnou nejlepší příležitostí. Všichni pracovníci najmutí předním mají méně výhodné alternativy a tak inkasují ekonomickou rentu. Při poklesu mzdy by trh opouštěli tedy ti poslední najatí zaměstnanci. Zároveň platí, že jsou na trhu nejméně konkurenceschopní.

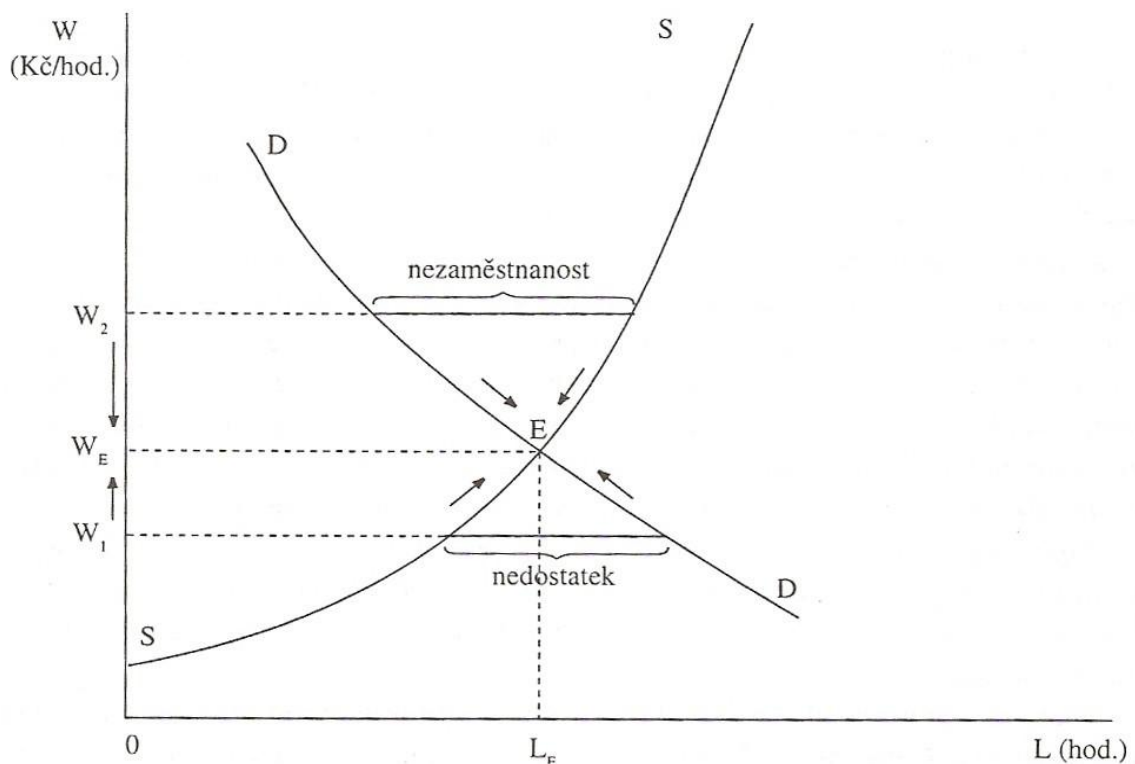
Obr. 2 Renta a transferová platba [1]

Z grafu je patrné, že rovnovážná mzda na daném odvětvovém trhu je 14 000 Kč a posledním najatým pracovníkem je L_Y , kterému mzda pokrývá transferovou platbu a nemá žádnou rentu. Pracovník L_X má menší náklady obětované příležitosti a má menší transferovou platbu, ale při ní realizuje ekonomickou rentu ve výši 4 000 Kč.

Tvar nabídky práce v daném odvětví závisí na obtížnosti vstupu na trh práce dané profese. Pokud není přestup nikterak obtížný, stačí jen mírné zvýšení mzdy. Je-li ale přestup obtížnější a vyžaduje velké náklady na transfer, vyvolá jej až velký nárůst mzdové sazby. [1]

1.3.2 Konkurenční trh práce

Trh práce je v rovnováze při reálné mzdě W_E . Při nižší mzdě by byl nedostatek práce a při vyšší mzdě by byl přebytek práce, čili nezaměstnanost.

Obr. 3 Trh práce [4]

Trh práce na konkurenčním trhu vždy směřuje k rovnováze. Nerovnováha, ať přebytek nebo nedostatek jsou pouze přechodným stavem. Při mzdě W_1 by byl na trhu nedostatek zaměstnanců, což by zvyšovalo ceny práce až na novou úroveň W_E , kde by se růst zastavil. Opačný stav nastává v bodě W_2 , kde je přebytek práce na trhu - nezaměstnanost. Konkurence mezi lidmi by vedla ke snižování mzdových nároků a tudíž k poklesu na rovnovážnou úroveň W_E . Výši reálné mzdy si trh určuje sám na základě průsečíku poptávky a nabídky.

ky práce. Reálná mzda se odvíjí také ode produktivity práce – poptávka po práci je výše položená. Výše produktivity práce je dána výší kapitálu na pracovníka v podobě zařízení, technologií a vzdělání. V případě rychlejšího růstu spotřebitelských cen než mezd, tedy při poklesu reálných mezd, by podniky chtěly najímat více práce. [4]

1.3.3 Nedokonalá konkurence na trhu práce

Trh práce je ve své podstatě spíše nedokonalým, protože řada předpokladů jeho dokonalosti není naplněna – nedokonalá informovanost účastníků trhu, snížená mobilita, překážky vstupu. Na trhu může existovat subjekt a to jak na straně nabídky práce, tak i na straně poptávky po práci, který dokáže ovlivnit cenu práce na celém trhu. Příčinou toho, že se tržní mzda drží nad úrovní mzdy rovnovážné je nastavení minimální mzdy ze strany státu. Ta je jakousi hranicí, pod kterou se při vykonávání zaměstnání nelze dostat. Pokud se rovnovážná mzda dostane pod tuto hranici, vzniká nezaměstnanost. Práci nenaleznou ti, jejichž hodnota mezního produktu je pod státem nastavenou hranicí. Stát tedy tímto nastavením brání vstupu takového potenciálního pracovníka na trh práce a tím i zbavuje společnost přírůstků produktu. Stát tedy těmto lidem nahradí nízkou mzdu podporou. Pozor si ovšem musí dát u výše této podpory tak, aby se neblížila výši mezního produktu nezaměstnaných. Riziko spočívá v tom, aby nebyly tyto částky stejné, čímž by nezaměstnaný bral stejnou částku za pracování i nepracování. Vzniká situace, v níž každý pracuje za rozdíl mezi mzdou a případnou podporou, kterou lze získat bez práce. Působení minimální mzdy se liší stát od státu, profese od profese. [1, 4]

Další nedokonalostí jsou odbory a kolektivní vyjednávání. Odbory slouží ke sdružování pracovníků stejných profesí a vyjednávají za všechny zaměstnance se zaměstnavateli. Tím, že sdružují velký počet pracovníků vytváří vyjednávací sílu a usilují o získání výhody. Odbory mají za cíl dosáhnout především vyšších mezd, lepších pracovních podmínek a co největší zaměstnanosti. V případě vyjednání vyšších mezd než rovnovážných ale tím vzniká situace, kdy zaměstnavatel musí snížit počet pracujících, čímž zvýší nezaměstnanost. Propuštění zaměstnanci se stanou buď nezaměstnanými nebo si najdou jinou práci, ale již za rovnovážnou mzdu. [1, 4]

Význam odborů je spíše tam, kde se nachází jeden nebo několik málo subjektů zaměstnávajících pracovníky, tím dochází k vyrovnání tržní síly firem. Vznik odborů může tedy

vyrovnat sílu firmy. Výsledkem hájení zájmů pracovníků jsou vyšší mzdy i úroveň zaměstnanosti, čímž se zvýší efektivnost trhu. [1, 4]

2 NEZAMĚSTNANOST

Za nezaměstnaného člověka se v ekonomii považuje taková osoba, která je schopná pracovat, avšak nemůže najít placené místo. Obecně je nezaměstnaným osoba, která je:

- starší 15-ti let,
- nemá placené zaměstnání ani příjmy ze sebezaměstnání,
- aktivně hledá práci,
- ochotna nastoupit do práce v relativně krátkém termínu (např. do 14-ti dnů).

Do této kategorie lze zařadit i ty, kteří byli z práce uvolněni a čekají na návrat nebo osoby čekající na nástup do nového zaměstnání. [1]

Dle Schillera je definice nezaměstnanosti následující: „*Nezaměstnanost je neschopnost účastníků pracovní síly najít práci.*“ [7]

Obyvatelstvo se dá rozdělit na dvě skupiny:

- ekonomicky aktivní,
- ekonomicky neaktivní.

2.1 Ekonomicky aktivní obyvatelstvo

Ekonomicky aktivní obyvatelstvo tvoří všechny zaměstnané a nezaměstnané osoby ve věku 15 let a starší, přičemž horní hranice není stanovena. Jinak řečeno, tyto lidé tvoří pracovní sílu.

2.2 Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo

Mezi ekonomicky neaktivní lze zařadit všechny ty, kteří nejsou zaměstnaní a aktivně si nehledají práci, jako jsou např.: studenti, lidé pobírající starobní nebo invalidní důchod, ženy v domácnosti, postižení lidé.

3 DRUHY NEZAMĚSTNANOSTI

Nezaměstnanost se nejčastěji rozděluje dle dobrovolnosti a charakteru, v němž hraje svou roli přirozená nezaměstnanost.

3.1 Dobrovolná nezaměstnanost

K teorii dobrovolné nezaměstnanosti dospěla neoklasická ekonomie, jenž vychází z toho, že subjekt nabízející práci je v pozici volby mezi vynaložením práce a volným časem, přičemž na rozhodování subjektů má vliv reálná mzdová sazba. [2]

Z toho tedy plyne, že dobrovolně nezaměstnaní upřednostňují volný čas před vykonáváním práce. Část těchto jedinců je vnitřně přesvědčena, že jejich pracovní újma je vyšší než-li mzda převládající na trhu práce. Jelikož hledají vyšší mzdu, nemohou ji najít. Zůstává velká část těch, jejichž cílem není pracovat, ale naučili se dobře zneužívat sociální systém.

3.2 Nedobrovolná nezaměstnanost

Nedobrovolně nezaměstnaní se liší od těch dobrovolně především tím, že jsou ochotni pracovat za převládající nebo i nižší mzdovou sazbu na trhu a aktivně hledají práci. Nedobrovolná nezaměstnanost může být způsobena také nízkou kvalitací.

Největší vliv na ni má mzda vyšší než rovnovážná. To znamená, že pokud mzdy setrvávají na této vyšší úrovni, dojde k nárůstu nedobrovolné nezaměstnanosti na úkor dobrovolné. [2]

3.3 Frikční nezaměstnanost

Frikční nezaměstnanost je součástí přirozené míry nezaměstnanosti. Patří zde lidé, kteří odešli ze zaměstnání ať už dobrovolně nebo kvůli lépe placenému místu a prochází si obdobím hledání nového uplatnění v rámci jejich specializace. Mohou to být také pracovníci, kteří ztratili práci v důsledku reorganizace firmy nebo studenti po ukončení studia hledající si práci dle svých představ a dosaženého vzdělání. Frikční nezaměstnanost je tedy spojená s obdobím hledání práce. Pokud takto nezaměstnaný člověk stráví více času hledáním, má větší šanci na to, že najde odpovídající práci. Tito lidé často nepřijmou první nabídku, očekávají totiž lepší nabídku a chtějí si vybrat z více nabízených míst. Úsilí hledat si nové pracovní místo se může prodloužit nebo zkrátit také podle výše a délky výplaty podpory v nezaměstnanosti. [1, 7]

Odlišuje se od jiných druhů nezaměstnanosti třemi faktory: [7]

- existence dostatečného počtu volných pracovních míst pro takto nezaměstnané,
- nezaměstnaní splňují kvalifikační požadavky u takto dostupných míst,
- období, po které si lidé hledají práci je poměrně krátké – několik dnů až týdnů.

3.4 Strukturální nezaměstnanost

Tento typ nezaměstnanosti je úzce spjat se strukturálními změnami v ekonomice. Reaguje na odvětví a oblasti hospodářství, která si prochází útlumem nebo začínají vykazovat růst. Tímto klesá poptávka po lidech v oněch upadajících oborech a naopak se zvyšuje poptávka po kvalifikovaných pracovnících do nově nastupujících odvětví. Příkladem může být Česká republika, kdy u nás v 90. letech pracovalo spousta lidí v hutnictví, hornictví a strojírenství a od druhé poloviny první dekády nového století došlo k velké poptávce po kvalifikovaných zaměstnancích pro automobilový průmysl, informační technologie, elektroprůmysl a služby. Podmínkou pro přestup zaměstnanců je získání nové kvalifikace. Mezi nejčastější strukturálně nezaměstnané patří mladí lidé bez kvalifikace a starší lidé, kteří si už jen těžko zvykají na nové pracovní podmínky. Tyto změny vyžadují velký zásah do jejich života a životů jejich rodin. Mimo nové kvalifikace bývá také překážkou nízká ochota lidí stěhovat se za prací, jak je tomu zvykem v zemích se silněji zakořeněným tržním mechanismem. Strukturální nezaměstnanost rovněž ovlivňují regionální nesrovnalosti, jako příklad hlavní město Praha, kde je vždy nejnižší nezaměstnanost s protipólem oblasti Ostravska a Karvinska. [1, 7]

„Strukturální nezaměstnanost je nezaměstnanost způsobená nesouladem mezi kvalifikací (nebo rozmístěním) osob hledajících práci a požadavky (nebo rozmístěním) dostupných pracovních míst.“ [7]

3.5 Cyklická nezaměstnanost

Tento typ nezaměstnanosti souvisí především s hospodářským cyklem a krátkodobými výkyvy. Hospodářský pokles postihuje téměř všechna odvětví a tak si propuštění pracovníci nemohou najít práci jinde, protože poptávka po pracovní síle klesá všude. Celková poptávka po práci se snižuje a počet lidí hledajících práci převyšuje počet volných míst. Cyklická nezaměstnanost se řadí mezi nejdůležitější druhy nezaměstnanosti. Často dochází k tomu,

že mzdové sazby nejsou tak pružné směrem dolů a současně při poklesu produkce a cenové hladiny dochází k růstu reálné mzdové sazby. Vzniká převis nabídky nad poptávkou po práci, lidé se stávají nedobrovolně nezaměstnanými. Cyklická nezaměstnanost je tedy odchylkou skutečné nezaměstnanosti od přirozené míry. [1, 6, 7]

3.6 Sezónní nezaměstnanost

Sezónní nezaměstnanost je krátkodobým typem nezaměstnanosti, jenž je nevyhnutelný pro každou ekonomiku, která se zabývá pěstováním plodin, stavebnictvím, obsluhou sezónních sportů apod. tam, kde to podmínky neumožňují celoročně. Je tedy způsobena diskontinuitou výroby v odvětvích a výkyvy ve spotřebě (Vánoce, Velikonoce, svátky). [7]

3.7 Dlouhodobá nezaměstnanost

Závažnost nezaměstnanosti se posuzuje dle délky jejího trvání. Krátkodobá nezaměstnanost spojená s pohyby ekonomiky, přechody do nových zaměstnání nepůsobí závažné problémy pracovníkům ani ekonomice, ale dlouhodobá nezaměstnanost již je velkým problémem. Dlouhodobě nezaměstnaným je ten, kdo nemůže nalézt práci déle než 12 po sobě následujících měsíců. Neschopnost získat práci může vést k propadu životní úrovně a existenčním problémům. Na ty se poté nabalují další sociální a psychologické potíže – ztráta sociálních a společenských vztahů, ztráta důvěry v sebe sama apod. Na ekonomiku jako celek působí dlouhodobá nezaměstnanost nižšími daněmi odvedenými státu, nižším produktem, nižšími úsporami. Na dlouhodobou nezaměstnanost má opět vliv doba výše vyplácených podpor v nezaměstnanosti. Touto problematikou se budu podrobněji zabývat v praktické části této práce. [1, 6]

Dlouhodobá nezaměstnanost působí na člověka tak, že si časem zvykne nepracovat, ztratí životní a pracovní rytmus. Odvykne pravidelným povinnostem a snadno přivykne, že se dá i ze skromnějších příjmů – dávek v nezaměstnanosti – vyjít. Nemusí si hledat zaměstnání a může žít volněji. Tito lidé jsou pak hůře uplatnitelní i na trhu práce z pohledu firem, které si pokládají otázky proč daný člověk nenašel žádnou práci, jakou má pracovní motivaci a morálku apod. Dalo by se říci, že se často nedobrovolná nezaměstnanost mění v dobrovolnou, čímž se zvyšuje přirozená míra nezaměstnanosti. [1]

3.8 Ostatní druhy nezaměstnanosti

Nezaměstnanost se dá rozlišovat a chápat podle různých kritérií a pohledů, které nám do ní přidávají nebo odebírají jinou skupinu obyvatelstva. V praxi se tedy vyskytují i následující druhy nezaměstnanosti:

3.8.1 Skrytá nezaměstnanost

Skrytou nezaměstnanost tvoří osoby, které si nehledají práci vůbec nebo ji hledají bez registrace na úřadu práce. Takto nezaměstnaní lidé hledající práci prostřednictvím svých známých, inzertních novin a časopisů. Skrytou nezaměstnanost tvoří také lidé, kteří jsou zařazeni do veřejně prospěšných prací nebo jsou na rekvalifikačních kurzech.

3.8.2 Podzaměstnanost

„Lidé hledající zaměstnání na plný úvazek, kteří v současné době pracují pouze na částečný úvazek nebo mají takové zaměstnání, které platově neodpovídá jejich kvalifikaci.“ [7]

Někteří lidé nejsou spokojeni ve své stávající práci, ale musí nést odpovědnost za rodinu, a tak si nemohou dovolit opustit zaměstnání. Jsou tedy nuceni vzít jakoukoliv práci, aby si zajistili výdělek. Jejich práce může být na částečný úvazek nebo na plný, který je ovšem méně placený. Tito lidé nevyužívají celý svůj potenciál. V západních zemích je běžný tzv. job sharing, což je pracovní místo, které sdílí dva nebo více zaměstnanců. Podzaměstnanost tedy zahrnuje pracovní zdroje, které nejsou plně využity. [7]

3.8.3 Nepravá zaměstnanost

Hlavní příčinou této nezaměstnanosti jsou ti lidé, jež jsou vedeni na úřadech práce jako nezaměstnaní a pobírají dávky. Často se stává, že si současně s tím přivydělávají nelegálně – neodvádí daně, jsou v šedé zóně ekonomiky.

4 MĚŘENÍ NEZAMĚSTNANOSTI

Nezaměstnanost se vyjadřuje ukazatelem míry nezaměstnanosti, který se vypočítá takto:

$$u = \text{počet nezaměstnaných} / \text{pracovní síla} * 100 (\%)$$

Pracovní sílu přitom tvoří všechny zaměstnané a nezaměstnané osoby hledající si práci. Míra nezaměstnanosti tedy vyjadřuje procento pracovní síly, která je nezaměstnaná. Míru nezaměstnanosti u nás propočítává ČSÚ a jedná se o tzv. registrovanou míru nezaměstnanosti. Ta se může od té skutečné lišit.

4.1 Potenciální zaměstnanost

Toto pojetí vychází z keynesovské ekonomie. Představuje rovnováhu na dílčích trzích práce, kdy se při nominální mzdové sazbě rovná poptávané a nabízené množství práce. V této fázi je ekonomika produkčně potenciální úrovni. Mohou však existovat i nezaměstnaní, kteří odmítají pracovat kvůli nízké sazbě mezd.

4.2 Přirozená míra nezaměstnanosti

Přirozená míra nezaměstnanosti vychází z monetaristického pojetí. Odpovídá míře nezaměstnanosti při plné zaměstnanosti. Z definice M. Friedmana vyplývá, že se jedná o takovou nezaměstnanost, při které je stabilní míra inflace, kdy se tedy očekávaná inflace rovná té reálné. Na její velikost působí řada faktorů, mezi které patří např.:

- míra mobility - ochota lidí stěhovat se, případně dojíždět za prací,
- demografický vývoj - pohlaví, věk, vzdělání,
- strukturální vývoj,
- vládní zásahy - sociální dávky, činnost úřadů práce.

5 POLITIKA ZAMĚSTNANOSTI

Porevoluční politika zaměstnanosti u nás se zaměřovala především na nezaměstnané, konkrétně na finanční pomoc v případě ztráty zaměstnání a opětovné včlenění na trh práce. Tento pohled na politiku řešil nezaměstnanost až tehdy, jakmile nastala. V průběhu 90. let došlo k významným změnám na trhu práce a úzké pojetí nezaměstnanosti až po jejím vzniku se stalo zcela nevyhovujícím. Došlo tedy k přeorientaci k utváření podmínek zaměstnanosti, což se jí tedy snaží řešit ještě před jejím vznikem. Politika zaměstnanosti se tedy nutně musela rozšířit o další, a to zejména sociální, vzdělanostní a hospodářskou. Tím se také do tohoto procesu zapojilo více nejen státních orgánů. Bohužel se často zákony politiky dostávají do rozporu se zákony trhu. Politikové dělají rádi ta rozhodnutí, která jsou vidět okamžitě, díky čemuž často dochází k udržování neefektivních firem při životě. Po roce 2000 se postupně začínaly sladovat naše normy s normami EU. Vstup České republiky do EU přinesl především volný pohyb pracovních sil v rámci celé EU, tím se zvýšily také požadavky na kvalifikaci, jazykovou vybavenost a flexibilitu našeho obyvatelstva. [1, 4]

5.1 Reformní plán zaměstnanosti v ČR

Cílem reformního plánu je zavést motivační prvky pro ty, jenž jsou ohroženi sociálním vyloučením a nalézt rychle řešení k jejich začlenění do trhu práce. Dále je zapotřebí usilovat o pružný a především mobilní trh práce, čehož se chce také dosáhnout zjednodušením regulací podmínek pro přístup kvalifikovaných zahraničních pracovníků především ze třetích zemí. Důležitým bodem je také zvýšení motivace nejen zaměstnanců, ale i zaměstnavatelů k účasti na dalším vzdělávání a tím pádem i realizovat celoživotní vzdělávací programy. Neopomenutelným bodem je rovněž zlepšení kvality pracovní síly v souladu s potřebami trhu. Na následující léta je zapotřebí zvýšit motivaci lidí pro delší setrvání na trhu práce v rámci Národního programu přípravy na stárnutí. [13]

5.2 Pasivní politika zaměstnanosti

Pasivní politika představuje, jak jsem popsal již výše, především podporu v nezaměstnanosti formou finančního příspěvku státu. Tato podpora vyplácená nezaměstnaným je brána především ze sociálního pojištění. Po úhradě těchto dávek již nezbývá dostatek finančních

prostředků na aktivní politiku zaměstnanosti. Největším problémem je výše vyplácených podpor, které mohou vést k demotivaci hledat si nové zaměstnání.

5.2.1 Podpora v nezaměstnanosti

O udělení podpory v nezaměstnanosti rozhoduje místně příslušný úřad práce. Podmínkou je, aby se nezaměstnaný do tří pracovních po ukončení zaměstnání zaregistroval na úřadu práce. Nárok na podporu v nezaměstnanosti má ten, kdo vykonával alespoň 12 měsíců v rozhodném období zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost na jejímž základě mu vznikla povinnost odvádět pojistné a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Rozhodným obdobím se rozumí poslední 3 roky před zařazením uchazeče do evidence osob hledajících zaměstnání. Další podmínkou je, že ke dni žádosti o podporu nesmí být dotyčná osoba poživitelem starobního nebo plného invalidního důchodu. Do předchozího zaměstnání se započítává i náhradní doba zaměstnání, tj. například doba: [13]

- přípravy osoby se zdravotním postižením k práci,
- pobírání plného invalidního důchodu,
- osobní péče o dítě do 4 let věku,
- osobní péče o osobu, která se podle zvláštních právních předpisů považuje za osobu závislou na pomoci jiné osoby,
- výkonu dlouhodobé dobrovolnické služby v rozsahu překračujícím v průměru alespoň 20 hodin v kalendářním týdnu,
- soustavné přípravy na budoucí povolání v maximální délce 6 měsíců.

Naopak nárok na podporu v nezaměstnanosti nemá ten, kdo byl v posledních 6 měsících před registrací na úřadu práce propuštěn ze zaměstnání za porušení povinností vyplývajících z právních předpisů vztahujících se k jím vykonávané práci zvláště hrubým způsobem. Podporu nedostane také ten, komu vznikl nárok na výsluhový příspěvek, který by byl vyšší než podpora. V případě, že je nižší, vyplácí se dotyčné osobě pouze rozdíl mezi nimi. Uchazeči o zaměstnání se podpora v nezaměstnanosti neposkytuje také po dobu: [13]

- pobírání starobního důchodu,
- pobírání nemocenských dávek,

- pobírání podpory při rekvalifikaci,
- po dobu výkonu vazby.

5.3 Aktivní politika zaměstnanosti

Aktivní politika zaměstnanosti je jedním z hlavních cílů hospodářské a sociální politiky státu pro dosažení plné, produktivní a svobodně zvolené zaměstnanosti. Tato státní politika usiluje především o dosažení rovnováhy nabídky a poptávky, produktivní využití zdrojů pracovní síly a o zabezpečení práva na zaměstnání. Správu v této oblasti zajišťuje Ministerstvo práce a sociálních věcí a úřady práce. Ty především mají za úkol sledovat a hodnotit stav na trhu práce, jeho vývoj, informovat občany o možnostech získat zaměstnání, zprostředkovat jim ho, organizovat a zabezpečovat rekvalifikace apod. [14]

Mezi hlavní pilíře aktivní politiky zaměstnanosti patří:

5.3.1 Rekvalifikace

Rekvalifikaci zabezpečují úřady práce v těch případech, kdy poptávka na trhu práce neodpovídá struktuře nabídky pracovních sil. Rekvalifikace je získání nové nebo rozšíření stávající kvalifikace. Zajišťuje ji místně příslušný úřad práce a hradí veškeré nutně vynaložené náklady spojené s rekvalifikací. Rekvalifikace se uskutečňuje prostřednictvím vzdělávacích programů a aktivit a může být prováděna i u zaměstnavatele v zájmu dalšího uplatnění. Takovému zaměstnavateli nebo rekvalifikačnímu zařízení, které pro zaměstnavatele rekvalifikaci vykonává mohou být plně nebo částečně kompenzovány nejen náklady samotné rekvalifikace, ale i náklady s ní spojené. Rozsah a obsah rekvalifikace je určen především předchozím vzděláním uchazeče, zdravotním stavem, schopnostmi a zkušenostmi uchazeče. [14]

5.3.2 Investiční pobídky

Jedná se o hmotnou podporu pro domácí, ale i zahraniční investory na tvorbu nových pracovních míst, rekvalifikaci nebo školení zaměstnanců.

Školením se rozumí získávání praktických a teoretických dovedností odpovídajících požadavkům stanovených zaměstnavatelem.

Hmotná podpora na vytváření nových pracovních míst může být poskytnuta zaměstnavateli, který vytvoří pracovní místa na území, kde průměrná míra nezaměstnanosti ve dvou po sobě jdoucích pololetích přesáhla o 50% průměrnou míru nezaměstnanosti v ČR. Tyto podpory jsou poskytovány ministerstvem práce a sociálních věcí. [14]

5.3.3 Veřejně prospěšné práce

Jedná se o časově omezené příležitosti práce především pro ty, kteří jsou obtížně umístitelní na trhu práce a pro dlouhodobě nezaměstnané. Příspěvek pro zaměstnavatele od úřadu práce může dosáhnout až skutečně vynaložených mzdových nákladů. [14]

5.3.4 Společensky účelná pracovní místa

Takovým pracovním místem je pracovní místo, které zaměstnavatel zřídil na základě dohody s úřadem práce pro pracovníka, který si nemůže najít uplatnění jinde. Může se jednat i o výkon samostatné výdělečné činnosti. Na takto vytvořená místa je poskytován příspěvek z úřadu práce na základě výše nezaměstnanosti v daném okrese. [8]

5.3.5 Příspěvek na zapracování

Příspěvek může úřad práce vyplatit zaměstnavateli, pokud přijme do pracovního poměru uchazeče, jemuž je věnována zvýšená péče. Maximální úhrada z úřadu práce činí polovinu minimální měsíční mzdy po dobu nanejvýš 3 měsíců. [14]

5.3.6 Příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program

Jedná se o příspěvek zaměstnavateli, který přechází na nový podnikatelský program, čímž se rozumí změna výroby, poskytování služeb nebo předmětu podnikání. [8]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 CHARAKTERISTIKA MIKROREGIONU VALAŠSKÉ KLOBOUKY

Mikroregion Valašské Klobouky se nachází v jihovýchodní části okresu Zlín náležejícího pod Zlínský kraj. Nejdůležitějším silničním spojením je silnice I/57 spojující severní Moravu (hranice s Polskem) a hraniční přechod Brumov-Bylnice/Horné Srnie. Krajské město Zlín a Valašské Klobouky jsou od sebe vzdušnou čarou vzdáleny pouhých 30 km, ovšem po hlavní cestě je to více jak 45 km. To je způsobeno především značnou členitostí terénu Bílých Karpat, ve kterých je převážná část tohoto mikroregionu položena a Vizovických vrchů, přes které se projíždí. CHKO Bílé Karpaty, v jejichž severním cípu leží tento mikroregion, se řadí mezi pouhých šest biosferických oblastí UNESCO v České republice, a to především díky zachovalému rázu krajiny a výskytem spousty chráněných živočišných a rostlinných druhů. Za zmínku stojí orchidejové louky nad Valašskými Klobouky. Geologické podloží tohoto území je tvořeno strukturami vnějších Západních Karpat vzniklých v alpínském vrásnění. To do značné míry předurčuje složení půdy: kyselé hnědé půdy, středně těžké až těžké svažité půdy, středně až velmi těžké glejové zrašelinělé půdy. Z tohoto důvodu se zde z historického hlediska zemědělství příliš nedařilo, proto se zde nachází více pastev pro dobytek a lesních porostů, které zároveň představují jediné surovinné bohatství této oblasti. Když se zdejší lidé nemohli ve větší míře věnovat zemědělské činnosti, stal se tento region již v 17. století významným soukenickým střediskem. To ale skončilo po roce 1948. Z průmyslového hlediska jsou významné firmy TVD – technická výroba a.s., Groz-Beckert a.s. vyrábějící jehly, Conec s.r.o. – výroba elektrosoučástí, Důbrava chemické výrobní družstvo – čisticí prostředky a Cebes a.s. zaměřující se na výrobu strojů a přístrojů. [16]

Valašské Klobouky jsou přirozeným spádovým městem a zároveň městem s rozšířenou působností, kde sídlí úřady s pověřením třetího stupně. Mikroregion Valašské Klobouky sousedí na západě s mikroregionem Luhačovice, na severu s mikroregionem Vizovice a okresem Vsetín. Východního souseda tvoří Slovenská republika. Rozloha mikroregionu je 259 km², což odpovídá 25% rozlohy okresu Zlín a 6,5% rozlohy celého Zlínského kraje. Celkově patří tento mikroregion k chudším oblastem s relativně vysokou nezaměstnaností nejen v rámci Zlínského kraje, ale i celé ČR.

Obr. 4 Administrativní mapa správního obvodu Val. Klobouky [10]

6.1 Demografická charakteristika

Mikroregion Valašské Klobouky je tvořen dvěma městy (Valašské Klobouky, Brumov-Bylnice) a osmnácti obcemi, z nichž mezi největší patří Štítná nad Vláří - Popov, Vlachovice a Nedašov. Celkově zde žije 23.841 obyvatel s podílem žen 50,3%. Největším městem překvapivě nejsou Valašské Klobouky – centrum mikroregionu, ale Brumov-Bylnice. Správní obvod Valašských Klobouk má nejmladší věkovou strukturu obyvatelstva ve Zlínském kraji, a to 37,5 let. Hustotou zalidnění je naopak na poslední příčce s počtem 92 obyvatel/km² při celorepublikovém průměru 132 obyvatel/km². Podíl městského obyvatelstva je více jak 46%. Celkově ve Valašských Kloboukách žije 21,5% obyvatel správního obvodu. Věková struktura obyvatel ve srovnání spádových měst Valašských Klobouk a Brumov-Bylnice, celého mikroregionu a Zlínského kraje je následující:

Tab. 1 Demografické srovnání (vlastní tvorba)

Věk	0 – 14	15 - 64	65+	Obyvatel Celkem
Brumov-Bylnice	1805	8358	1747	11910
Val. Klobouky	1857	8264	1810	11931
Mikroregion	3662	16622	3557	23841
Zlínský kraj	82375	415061	93606	591042

Předcházející tabulka převedená na procenta odpovídá následující struktuře obyvatelstva:

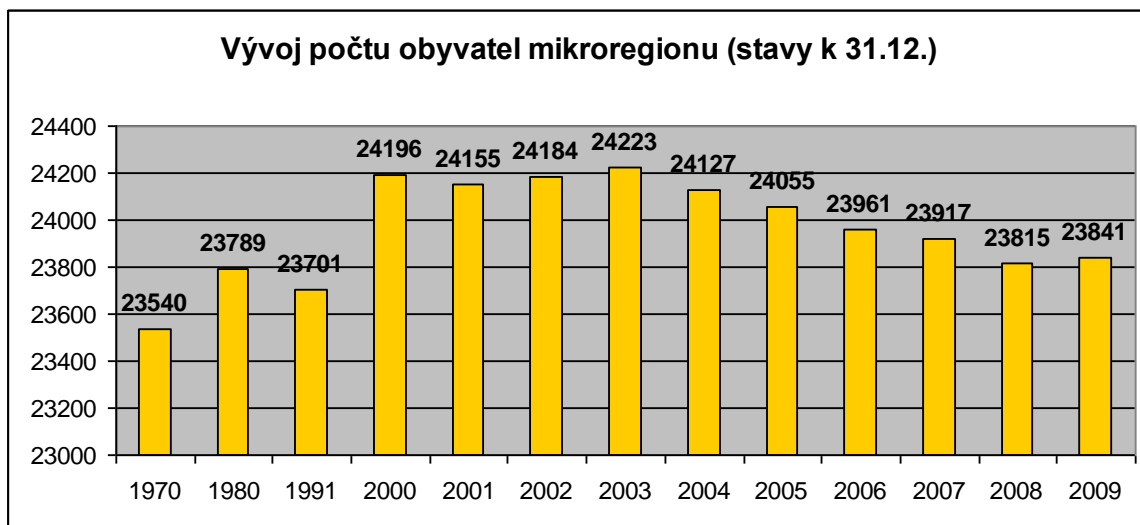
Tab. 2 Demografické srovnání v % (vlastní tvorba)

Věk	0 – 14	15 - 64	65+
Brumov-Bylnice	15,16%	70,18%	14,67%
Val. Klobouky	15,56%	69,26%	15,17%
Mikroregion	15,36%	69,72%	14,92%
Zlínský kraj	13,94%	70,23%	15,84%

Z tabulek vyplývá, jak už jsem psal na začátku, že v mikroregionu Valašské Klobouky je nejmladší struktura obyvatel v rámci celého kraje, což lze označit za pozitivní jev. V mikroregionu je větší převaha osob do 15 let, než těch starších 65 let na rozdíl od krajského srovnání, kde je rozdíl téměř + 2% pro osoby starší 65 let. Stále více převažující počet osob 65 let + je a bude více alarmující. Proto se domnívám, že by stát měl více podporovat mladé rodiny a vůbec vybízet mladé lidi, aby rodiny vůbec zakládali, jinak se již v současné době špatná situace ještě zhorší a za pár let se můžeme dostat do velkých potíží s odvody do státního rozpočtu a následným vyplácením důchodů.

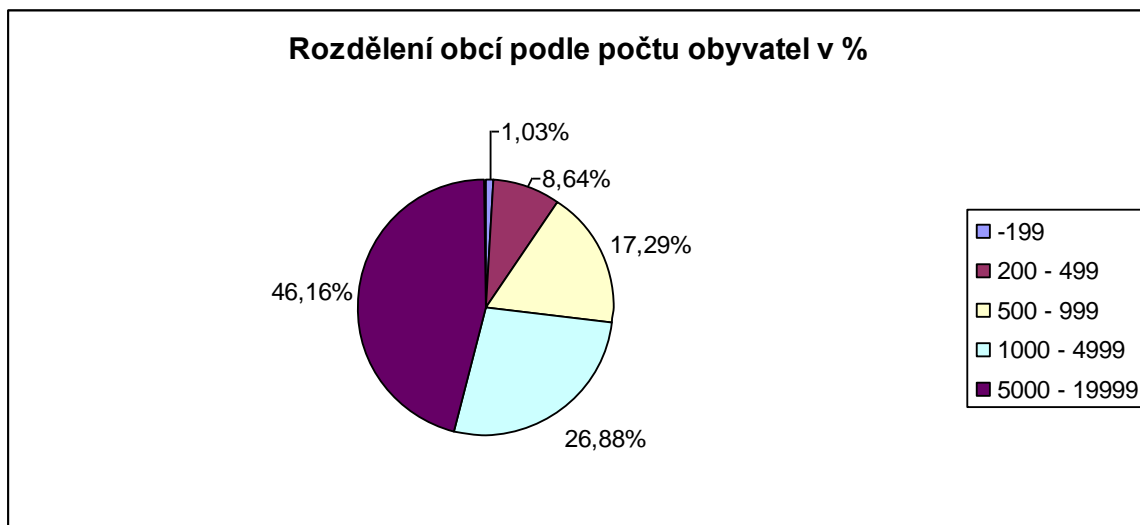
6.1.1 Vývoj počtu obyvatel

V dalším grafu jsem se pokusil zachytit vývoj počtu obyvatelstva od roku 1970. Z níže uvedených výsledků lze konstatovat, že počet obyvatel je vcelku ustálený. Ovšem v poslední dekádě dochází k mírnému snižování celkového počtu obyvatel. Z valné většiny se nejedná o přirozený přírůstek/úbytek obyvatel, ale o změny počtů vyvolané stěhováním. Tomuto negativnímu trendu nelze zabránit, protože tento region patří k těm chudším, a tak spousta lidí volí stěhování za lepší a především lépe placenou práci jinde.

Obr. 5 Vývoj počtu obyvatel mikroregionu (vlastní tvorba)

6.1.2 Rozdělení obcí mikroregionu podle počtu obyvatel

Obr. 6 Rozdělení obcí podle počtu obyvatel (vlastní tvorba)

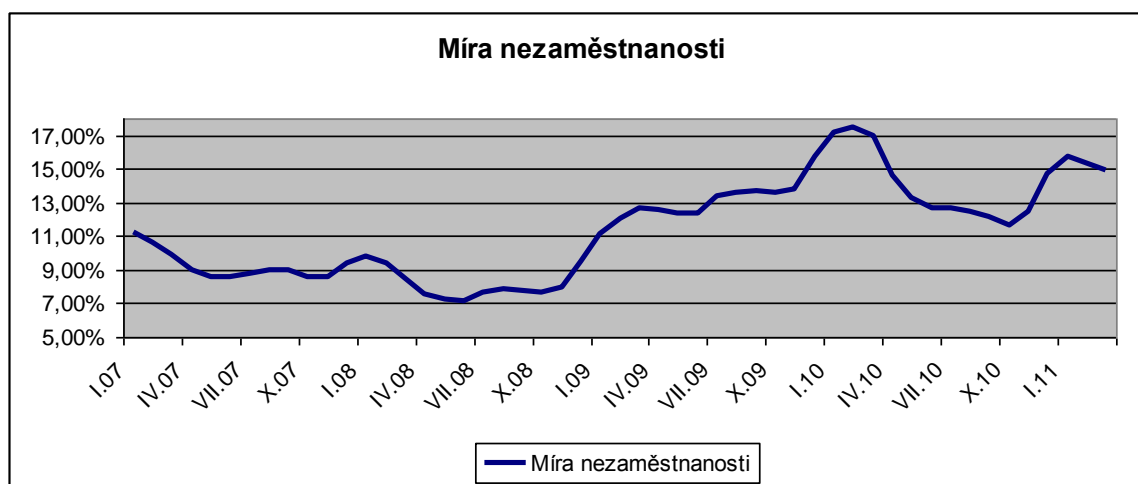
Největší počet obcí spadá do skupiny 200 – 499 obyvatel a to právě 6. Nejmenšími obcemi jsou Haluzice s 80 a Křekov se 166 obyvateli. Tyto obce se podílejí na celkové populaci regionu pouhým 1 %. U obcí mezi 1.000 – 4.999 obyvateli je největší Štítná nad Vláří - Popov s 2.303 obyvateli. Jak jsem psal již v úvodu, největší podíl v regionu má městské obyvatelstvo s více jak 46% podílem.

7 TRH PRÁCE V MIKROREGIONU VALAŠSKÉ KLOBOUKY

Mikroregion Valašské Klobouky zahrnuje 20 obcí s 10.667 lidmi v ekonomicky aktivním věku, což odpovídá 44,75% všech obyvatel tohoto mikroregionu. Co se nezaměstnanosti týká, jedná se o region s vysokou mírou nezaměstnanosti. Oblast Brumova-Bylnice a Valašských Klobouk patří dokonce mezi 7 oblastí Zlínského kraje, jenž jsou začleněny do Společného regionálního operačního programu pro podporu hospodářského vývoje. Mimo jiné je tento mikroregion začleněn také mezi regiony se soustředěnou podporou státu vzhledem k vysoce nadprůměrné nezaměstnanosti.

7.1 Vývoj míry nezaměstnanosti

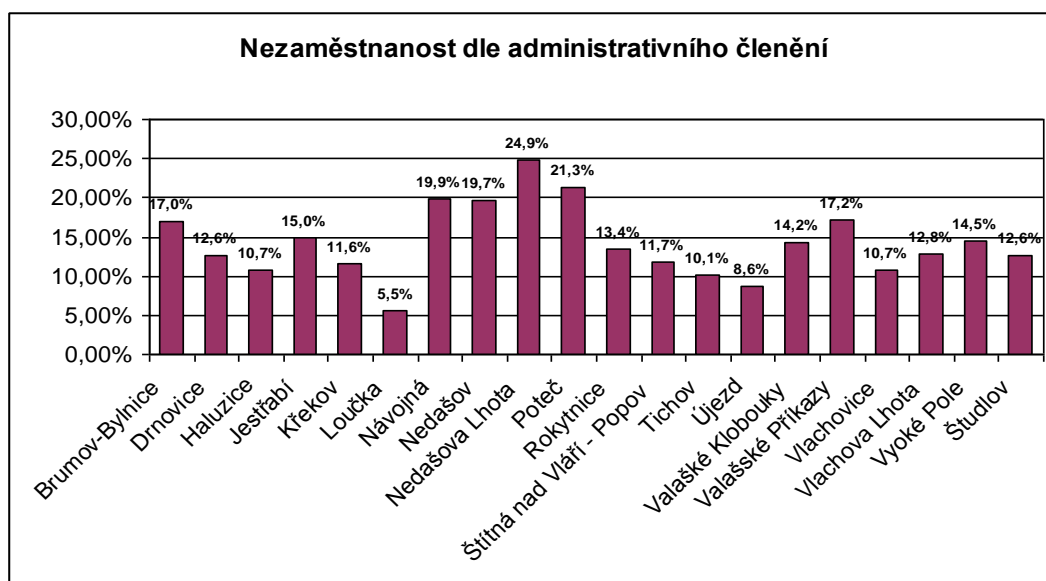
Grafický vývoj míry nezaměstnanosti pro daný region jsem vyhotovil od ledna roku 2007 až do března roku 2011 po jednotlivých měsících vždy k poslednímu dni v měsíci. V grafu vycházím z ekonomicky aktivního obyvatelstva daného regionu, které činí 10.667 osob a veškerých dosažitelných uchazečů o zaměstnání, což je takových, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídnutí vhodného pracovního místa, a u kterých není žádná objektivní překážka pro odmítnutí přijetí nabízené práce. Za dosažitelné uchazeče se nepovažují takoví, kteří jsou ve vazbě, výkonu trestu, v pracovní neschopnosti, uchazeči zařazení na rekvalifikační kurzy nebo ti, vykonávající krátkodobé zaměstnání. Dále všechny osoby, které pobírají peněžitou pomoc v mateřství nebo je jim poskytována podpora po dobu mateřské dovolené.

Obr. 7 Vývoj míry nezaměstnanosti (vlastní tvorba)

Od roku 2007 se nezaměstnanost postupně snižovala až na nejnižší míru nezaměstnanosti za sledované období, která byla v červnu roku 2008 a činila 7,17%. To představovalo 765 uchazečů o volné pracovní místo při poptávaném množství 65 pracovníků od firem z regionu. Z grafu vývoje míry nezaměstnanosti je patrné, že ekonomická krize ve sledovaném mikroregionu Valašských Klobouk naplno udeřila na přelomu roku 2008 a 2009, kdy se skokově zvyšovala nezaměstnanost ze 7,99% (11/2008) na 12,03% (2/2009). Dalo by se namítnout, že se do značné míry jednalo pouze o sezónní nezaměstnanost na přechodu dvou let, tedy v zimě, kdy jsou stavebnictví a zemědělská činnost do značné míry utlumeny. Ale z vývoje z předchozích let je patrné, že se nezaměstnanost nezvyšovala tak rapidně a nesetrvávala na tak vysoké úrovni po delší dobu a vždy se na sezonu snížila. V průběhu roku 2009 se nezaměstnanost průběžně zvyšovala s výjimkou měsíce dubna a května, kdy začaly sezónní práce, ale ani to nepomohlo zastavit následnému růstu až k 15,71% v prosinci 2009. Nejvyšší nezaměstnanost za sledované období byla naměřena v únoru roku 2010, kdy dosáhla úrovně 17,5% při počtu 1867 uchazečů o volné pracovní místo. Mírné zlepšení opět nastalo s nástupem sezónních prací, které míru registrované nezaměstnanosti snížily na 11,7% v říjnu 2010. Od této doby nezaměstnanost opět nabrala opačný směr a začala stoupat až k hodnotě 15,73% v lednu 2011. Nyní došlo k mírnému poklesu opět vlivem započetí stavebních a zemědělských prací.

Dle administrativního členění mikroregionu, tedy podle jednotlivých obcí je nezaměstnanost za měsíc březen 2011 podle grafu následující:

Obr. 8 Nezaměstnanost dle administrativního členění (vlastní tvorba)

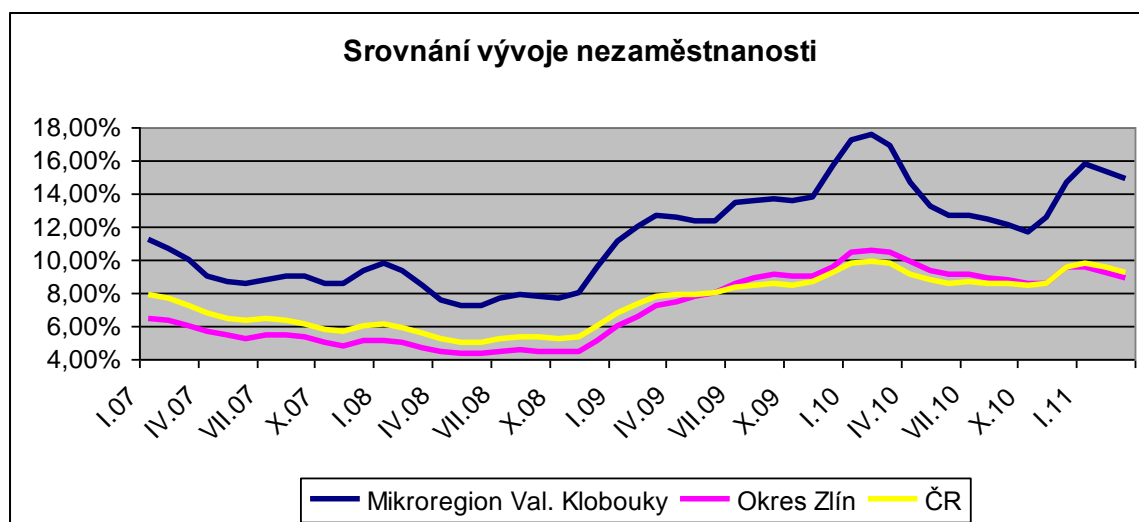
Z grafu je patrné, že největší nezaměstnanost panuje ve spádové oblasti města Brumov – Bylnice, kde průměr činí 16,8%. Vůbec největší nezaměstnanost v rámci celého mikroregionu je v obci Nedašova Lhota, která spadá právě pod Brumov-Bylnici a dosahuje bezmála 25%. Sousední obce Návojná a Nedašov se blíží k 20%. Takto vysoká nezaměstnanost v této části regionu je způsobena především nízkou kvalitací uchazečů o zaměstnání, větší dojezdovou vzdáleností za případnou práci a horší dostupností tohoto území. V Brumově-Bylnici ještě v nedávné době fungoval v místech bývalého velkostatku jeden z největších zaměstnavatelů v celém regionu MEZ Brumov. Vyráběli se zde sběrací ústrojí pro elektromotory a svářečky. Firma si zajišťovala i vlastní vývoj těchto výrobků. V dobách největšího rozvoje ke konci 80. let zde pracovalo více jak 1.600 zaměstnanců a tento podnik se tak stal největším zaměstnavatelem na Valašskokloboucku. Na počátku 90.let došlo k transformaci na akciovou společnost TRIODYN MEZ Brumov a.s. a ve druhé polovině 90.let byl vyhlášen konkurz. Z této firmy a na jejím místě vznikly nové firmy podobného zaměření, ale již ne s takovým objemem zaměstnanců. Mezi nejvýznamnější nástupnické firmy patří CEBES a.s. s počtem kolem 200 zaměstnanců. [9]

Druhá největší nezaměstnanost panuje v obci Poteč sousedící přímo s Valašskými Klobouky. V této obci se nenachází žádný větší zaměstnavatel, a tak jsou lidé nuceni za práci dojíždět. Naopak mezi obce s nejnižší mírou nezaměstnanosti patří již po delší dobu obce Loučka a Újezd, ve kterých příznivě působí 2 faktory. Prvním jsou na místní poměry relativně dva velcí zaměstnavatelé (Polfin Ploština s.r.o. a Domov pro seniory Loučka). Druhým důležitým faktorem je relativní blízkost a hlavně dostupnost krajského města Zlína.

7.2 Srovnání vývoje nezaměstnanosti

Z obrázku č. 9 znázorněného níže, který sleduje období od ledna 2007 po březen letošního roku jsou patrné již při běžném shlédnutí velké rozdíly v nezaměstnanosti v mikroregionu Valašské Klobouky ve srovnání s okresem Zlín a Českou republikou. Všechny tři křivky se vzájemně kopírují až na rozdílnou úroveň nezaměstnanosti. Graf vychází v lednu 2007 z hodnot pro mikroregion 11,22%, pro okres 6,4% a pro ČR 7,9%. Od tohoto okamžiku dochází k velmi mírnému postupnému sblížení mikroregionu s okresem Zlín a ČR, kde nezaměstnanost klesala. Shodou okolností nejnižší míra nezaměstnanosti za sledované období nastala u všech tří křivek v červnu 2008, kde nezaměstnanost v mikroregionu činila 7,17%, v okrese Zlín 4,3% a v ČR 5,01%. Od listopadu 2008 začalo docházet k opačnému

trendu, kdy se počty nezaměstnaných v regionu Valašskokloboucka začaly zvyšovat rychleji než jinde. Nejvyšší míra nezaměstnanosti byla opět ve stejném měsíci ve všech třech sledovaných oblastech. V ČR činila 9,94%, v okrese 10,6 a ve spádové oblasti Valašských Klobouk 17,5%.

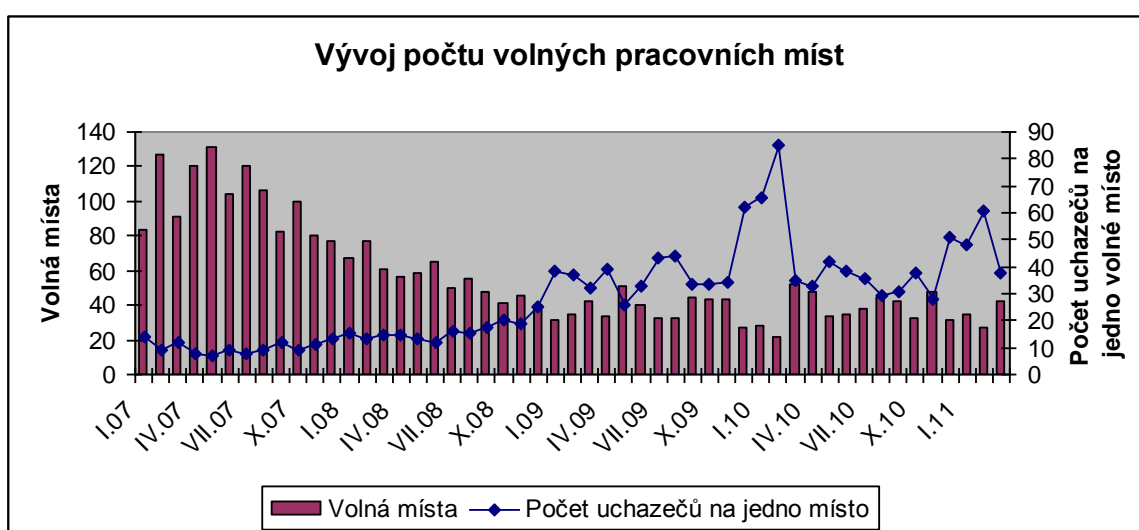
Obr. 9 Srovnání vývoje nezaměstnanosti (vlastní tvorba)

Z tohoto grafu plyne, že velká část lidí v mikroregionu Valašské Klobouky je vázána na do značné míry cyklické obory. Mezi takové patří především pomocné a zednické práce, koovoobrábění na CNC strojích a dodávky výrobků pro automobilový průmysl, kdy se při jakémkoliv vychýlení trhu vychyluje nezaměstnanost v regionu více než v okrese nebo s celorepublikovým srovnáním.

7.3 Vývoj počtu volných míst

Ukazatel počtu uchazečů na jedno volné pracovní místo nám nejlépe ukazuje vývoj a situaci na trhu práce, proto jej nelze opomenout. Od počátku sledovaného období, tedy od ledna roku 2007 docházelo k mírnému postupnému zvyšování počtu uchazečů o jedno volné pracovní místo a zároveň ke snižování počtu volných pracovních míst. Nejvyšší počet evidovaných volných míst byl v květnu 2007 a to 131 při 7 uchazečích na jedno místo. Celý průběh roku 2007 byl poměrně vyrovnaný co se počtu uchazečů týče. V roce 2008 došlo již k prvním větším skokům vývoje volných pracovních míst. V meziročním srovnání 10/2007 a 10/2008 došlo k poklesu volných míst o rovných 52%. V lednu 2009 došlo poprvé za sledované období k převýšení počtu volných pracovních míst průměrným počtem uchazečů na jedno volné místo. Celý rok 2009 se nesl v duchu krize, kdy největší místní zaměstnava-

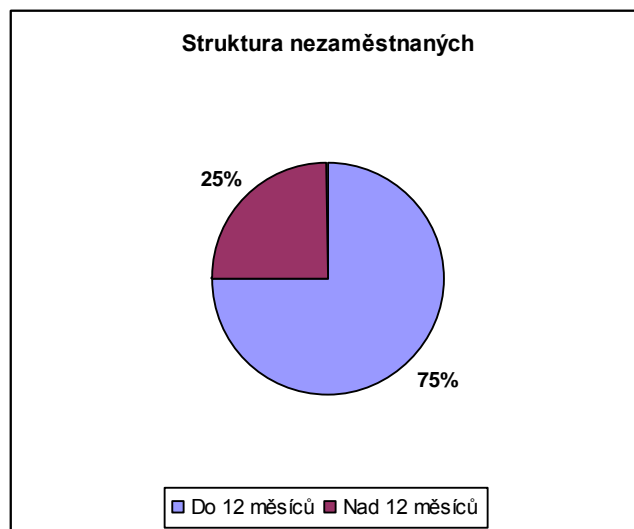
telé začali ve velkém propouštět. Jako příklad lze uvést firmu Groz-Beckert vyrábějící jehly, jejíž zahraniční majitelé rozhodli o přesunu továrny do zahraničí (Rumunsko, Indie) za levnou pracovní silou v důsledku snižování nákladů a tak začali snižovat počty zaměstnanců. Obdobně na tom byl i největší zaměstnavatel v regionu – firma TVD technická výroba a.s., která kvůli malému počtu zakázek, především ze zahraničí, na které je do značné míry vázána, byla nucena propustit velkou část svých zaměstnanců. Rok 2010 zaznamenal druhý extrém, který nastal v únoru 2010, kdy bylo nabízeno pouhých 22 míst při počtu 85 uchazečů na jedno místo. Po zbytek roku se situace začínala velmi pomalu zlepšovat až do skončení sezónních prací, kdy opět došlo ke skokovému zvýšení počtu uchazečů o práci.

Obr. 10 Vývoj počtu volných pracovních míst (vlastní tvorba)

7.4 Struktura uchazečů o zaměstnání

K 31.12.2009 bylo evidováno celkem 1.811 uchazečů o zaměstnání. Z tohoto počtu bylo 1.800 uchazečů dosažitelných, tedy těch, kteří mohou ihned nastoupit do práce. Zbýlých 11 uchazečů o volné pracovní místo bylo na probíhající rekvalifikaci nebo ve stavu nemocných. Z počtu 1.800 uchazečů bylo 905 žen (50,3%), 141 absolventů (7,8%), 451 (25%) lidí ve věku nad 50 let a 198 (11%) uchazečů se zdravotním postižením. Průměrný věk všech uchazečů byl 38,8 roku. Z hlediska délky nezaměstnanosti jsem provedl základní rozdělení na nezaměstnané do 1 roku a nad 1 rok dle grafu níže.

Obr. 11 Struktura nezaměstnaných (vlastní tvorba)

Z grafu vyplývá, že většina – 1.355 dosažitelných uchazečů o zaměstnání jej hledá méně jak 12 po sobě jdoucích měsíců a tedy přišli o zaměstnání v relativně krátké době. Počet nezaměstnaných nad 12 měsíců dosahuje na celkovém podílu 25%. V rámci tohoto podílu je mezi 12 – 24 měsíci bez práce 188 lidí (41%) a nad 24 měsíců 268 uchazečů (59%), kteří patří především mezi těžko uplatnitelné osoby na trhu práce.

7.5 Ekonomické subjekty mikroregionu

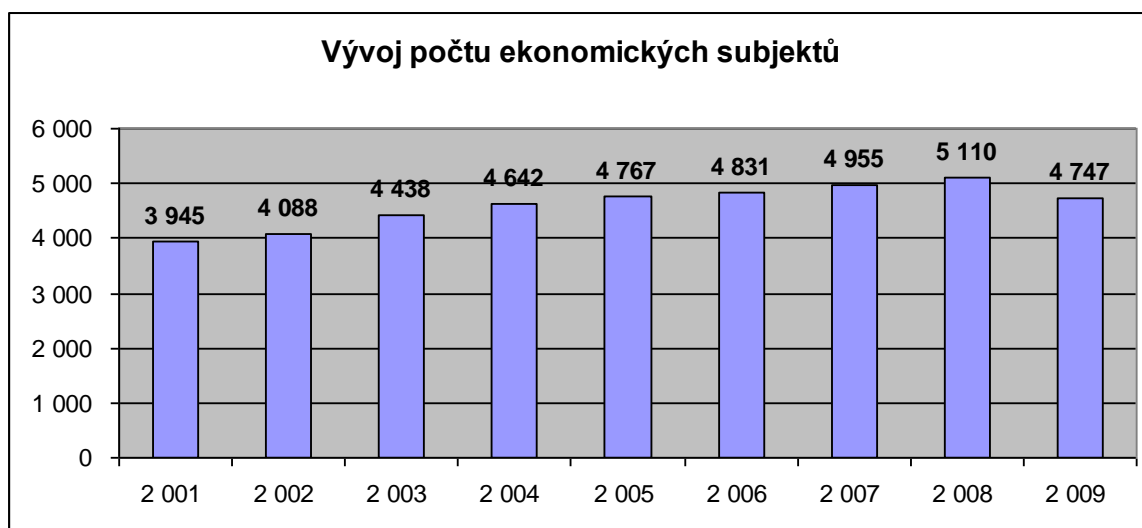
Tab. 3 Ekonomické subjekty mikroregionu [10]

	Ekonomické subjekty celkem	v tom						
		fyzické osoby	z toho		právnícké osoby	z toho		sdružení a organizační jednotky sdružení
			živnostníci	zemědělství podnikatelé		obchodní společnosti	družstva	
Zlínský kraj	131 870	107 716	100 588	1 849	24 154	13 105	303	4 894
Valašské Klobouky	4 747	4 138	3 868	114	609	254	6	187

V mikroregionu Valašských Klobouk se nachází 3,6% ze všech ekonomických subjektů v kraji, tedy 4.747. Z toho počtu je více jak 87% subjektů fyzických osob, ať už živnostníků nebo zemědělců. Zbytek, pouhých 609 subjektů jsou právnické osoby rozděleny na obchodní společnosti, družstva a sdružení. [10]

Z vývoje mezi lety 2001 až 2008 je patrné, že počet subjektů rostl vcelku uspokojivým tempem, propad nastal až mezi lety 2008 a 2009, kdy se naplno projevila finanční a hospodářská krize i v tomto regionu.

Obr. 12 Vývoj počtu ekonomických subjektů (vlastní tvorba)

7.5.1 Přehled největších zaměstnavatelů

Tab. 4 Přehled největších zaměstnavatelů [16]

Obchodní jméno	Sídlo	Činnost	Zaměstnanci
TVD-Technická výroba, a.s.	Rokytnice	Výroba elektrických rozvodných a kontrolních zařízení	250 - 499
CEBES a.s.	Brumov-Bylnice	Výroba elektrických motorů, generátorů a transformátorů	100 - 199
Conec, s.r.o.	Loučka	Výroba elektroinstalačních zařízení	100 - 199
ELSEREMO, a.s.	Brumov-Bylnice	Výroba kovových konstrukcí a jejich dílů	100 - 199
JAVORNÍK-CZ-PLUS s.r.o.	Štítná nad Vláří-Popov	Truhlářské práce	100 - 199
Polfin Ploština, s.r.o.	Loučka	Výroba plastových obalů	100 - 199

Z velkých zaměstnavatelů zde ještě chybí pobočka firmy Groz – Beckert a.s., která má ale sídlo v Českých Budějovicích a v současné době prochází fází stěhování výroby dále na východ.

Tabulky a grafy vlastní tvorby doposud zobrazené v praktické části této bakalářské práce vycházely z dat Českého statistického úřadu (Tab. 1, 2, Obr. 5, 6, 12), Ústavu územního rozvoje (Obr. 11) a Úřadu práce (Obr. 7, 8, 9, 10).

8 PROJEKT VÝZKUMU

Další praktickou částí bakalářské práce je výzkum týkající se nezaměstnanosti v mikroregionu Valašské Klobouky. K výzkumu jsem využil dotazníkovou metodu. Tuto metodu jsem zvolil právě proto, že se jedná o kvantitativní a rychlý sběr informací a pro výzkum nezaměstnanosti mezi lidmi bez práce zcela nejvhodnější. Další důležitou součástí výzkumu bylo vytyčení cíle a výzkumných hypotéz. Na konci dotazníkového šetření vyhodnotím odpovědi a vyvodím patřičné závěry.

8.1 Výzkumné problémy

V rámci výzkumu mezi nezaměstnanými jsem zvolil následující výzkumné problémy:

Je na ÚP dostatek informací týkajících se volných pracovních míst?

Jaká je ochota nezaměstnaných stěhovat se za prací?

Jaká je struktura uchazečů z hlediska délky registrace na ÚP?

8.2 Výzkumné cíle

Základním cílem výzkumu je pravdivě a objektivně vyhodnotit získané odpovědi respondentů výzkumu. Dále je zapotřebí zodpovědět otázky položené v rámci výzkumných problémů a dále potvrzení nebo vyvrácení stanovených hypotéz.

8.3 Metoda výzkumu

Pro výzkum nezaměstnanosti padla volba výzkumné metody na kvantitativní, konkrétněji dotazníkovou metodu. Cílem je získat konkrétní výsledky pro vyhodnocení, kterých lze takto dosáhnout. Dotazník obsahuje 14 otázek, z nichž je 12 odpovědí uzavřených a 2 otevřené pro možnost vyjádření vlastního názoru respondentů, i tak ale není zapotřebí zdlouhavého vyplňování. Otázky jsem vytvořil s důrazem na jednoduchost a srozumitelnost pro respondenty. Otázky, z nichž se budou získávat odpovědi na hypotézy byly zadávány tak, aby vedly k jasným odpovědím.

8.4 Hypotézy

Jedna část z přípravné fáze výzkumu je stanovení hypotéz. Ty jsou stanoveny a určeny k dosažení zadaných výzkumných cílů. Hypotézy byly stanoveny s ohledem na zadané výzkumné problémy a mohou být buď potvrzeny nebo vyvráceny.

H₁: Většina nezaměstnaných nenachází potřebné informace o volných pracovních místech na úřadu práce.

H₂: Více jak 75% dotazovaných by nebylo ochotno se přestěhovat za prací.

H₃: Převážná část uchazečů je evidována na ÚP v době kratší než 12 měsíců.

8.5 Výběr vzorku pro výzkum

Pro výzkum jsem si stanovil minimální hranici 50 respondentů, což odpovídá 3,1% dosažitelných uchazečů v mikroregionu. Nakonec se mi podařilo oslovit 82 respondentů, přičemž 14 z nich odmítlo odpovídat na dotazník. Celkově bude následné vyhodnocení odpovědí probíhat od 68 respondentů. Při jejich výběru jsem se neřídil žádnými demografickými nebo etnografickými charakteristikami.

8.6 Příprava, organizace a realizace výzkumu

Výzkum a jeho fáze přes přípravu, organizaci až po realizaci výzkumu jsem rozdělil do několika bodů, které na sebe navazují nebo se i částečně překrývají:

- volba tématu pro výzkum,
- studium problematiky nezaměstnanosti z literárních zdrojů,
- formulace problémů výzkumu a jeho cílů, hypotéz. Volba metody a typu výzkumu, vzorku respondentů,
- tvorba dotazníku,
- pretestování a korekce,
- samotný výzkum – oslovení respondentů, sběr a vyhodnocování získaných dat,
- celkové zhodnocení výzkumu a vyvození závěrů.

8.7 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Samotný dotazník je uveden v příloze této práce. V rámci vyhodnocení odpovědí budou napsány otázky s jejich následným rozбором a případným komentářem. Dále bude zapotřebí potvrdit nebo vyvrátit stanovené hypotézy.

Otázka č. 1: Jak dlouho se již registrujete na Úřadu práce?

Na úvod jsem zvolil tuto otázku proto, abych vyřídil vhodné respondenty, jichž se dotazník týká. Forma otázky byla uzavřená s 5 možnými odpověďmi. Výsledek dotazníku je vidět níže.

Obr. 13 Délka registrace na ÚP (vlastní tvorba)

Z tohoto grafu vyplývá, že v rámci osloveného vzorku nezaměstnaných je více jak 41% bez práce déle než jeden rok.

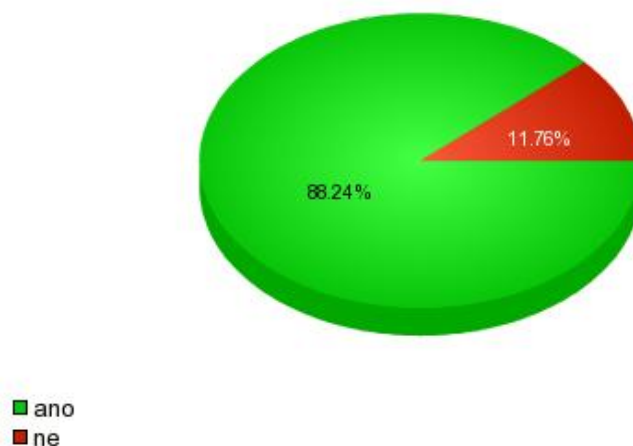
Otázka č. 2: Je podle Vašeho názoru na ÚP dostatek informací týkajících se pracovních možností?

Respondenti zde mohli vybírat ze dvou možností Ano/Ne. Tato otázka dostala jednu z nejvíce jednoznačných odpovědí, totiž více jak 88% dotazovaných (60 lidí) odpovědělo, že na ÚP není dostatek informací.

Otázka č. 3: Snažíte se hledat zaměstnání i jinými aktivitami mimo ÚP?

Celkem 8 respondentů odpovědělo, že při hledání zaměstnání jsou závislí jen na ÚP. Naopak 60 respondentů, kteří na tuto otázku odpověděli Ano, byli požádáni v další otázce o upřesnění jakým způsobem.

Snažíte se hledat zaměstnání i jinými aktivitami mimo ÚP?

Obr. 14 Snaha nalézt zaměstnání jiným způsobem (vlastní tvorba)

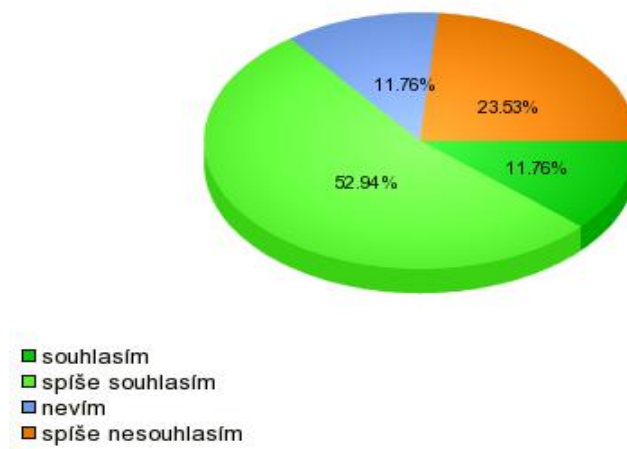
Otázka č. 4: Pokud jste na otázku č. 3 odpověděl/a Ano, jak tedy?

V rámci této otázky jsem ponechal respondentům volnou ruku při psaní jejich zkušeností s jinými zdroji informací ohledně pracovních míst. Valná většina – rovných 75% dotazovaných odpověděla, že nejčastěji vyhledávají nabídky práce pomocí internetu na specializovaných portálech a v tištěných inzerátech z regionu. 25% lidí mimo již zmíněné inzerce využívá také kontaktů přes své známé a příbuzné ohledně nabídky volných míst a také si sami aktivně obcházením firem hledají práci. Tato otevřená otázka se zpočátku mohla zdát být při následném zpracování obtížná, ale po vyhodnocení odpovědí zde vznikly pouze dvě možnosti.

Otázka č. 5: myslíte si, že důvod Vaší nezaměstnanosti spočívá v hospodářské krizi?

U této otázky byli respondenti vyzváni k přiklonění se k některé z 5 možných odpovědí s možnostmi od souhlasím přes nevím až po nesouhlasím. Z výsledku je patrné, že větší část – téměř 65% lidí má za to, že se hospodářská krize podepsala na jejich nezaměstnanosti. Pouhých 8 lidí nedokáže příčinu své nezaměstnanosti posoudit a vůbec nikdo nevedl jednu z nabízených odpovědí, tedy nesouhlasím. Z toho vyplývá, že opravdu téměř všichni z dotazovaných jsou z větší části přesvědčeni, že hospodářská krize nějakým způsobem stojí za tím, že jsou bez práce.

Myslíte si, že důvod Vaší nezaměstnanosti spočívá v hospodářské krizi?

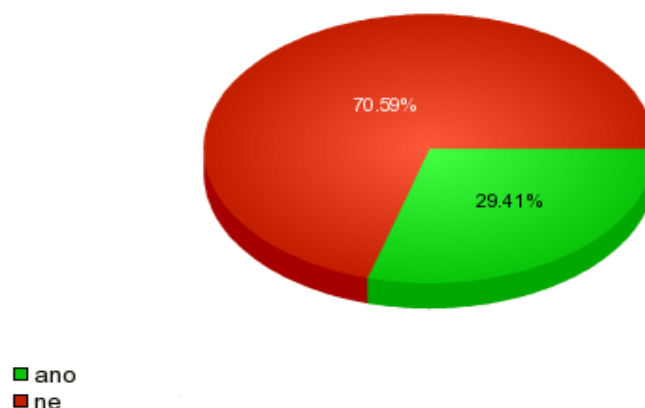

Obr. 15 Vzájemná spojitost krize a nezaměstnanosti (vlastní tvorba)

Otázka č. 6: Byl/a byste ochoten/na se přestěhovat za prací?

Tato otázka byla uzavřená s dvěma možnými odpověďmi. Z uvedených odpovědí jednoznačně vyplývá, že 70,59% respondentů se odmítá stěhovat za prací. Troufám si říct, že to interpretuje nejen názor lidí na Valašsko-kloboucku, ale obdobný výsledek by se dal zjistit i v jiných částech České republiky. Odpovědi na tuto otázku jsou vázány především na věk respondenta, jeho rodinné zázemí a zdravotní stav. Čím menší je mobilita obyvatel, o to větší je nezaměstnanost. Pozitivní ale je, že lidé již nejsou tak konzervativní jako kdysi a povolna se začíná zvyšovat ochota přestěhovat se za prací tak, jak je to v jiných zemích zcela běžné.

Byl/a byste ochoten/na se přestěhovat za prací?

Obr. 16 Ochota přestěhovat se za prací (vlastní tvorba)

Otázka č. 7: Byl/a byste ochoten/na dojíždět do zaměstnání?

Občasným problémem u nezaměstnaných je, že nechtějí dojíždět do zaměstnání a preferují zaměstnání přímo v obci nebo městě svého bydliště. Odpovědi na tuto otázku v rámci správního obvodu Valašské Klobouky jsou jasné. Ze všech dotázaných zvolili odpověď Ne pouze dva uchazeči o zaměstnání. Vysoké procento lidí ochotných dojíždět do zaměstnání je dáno i historicky vzhledem k velkému počtu malých obcí s minimem zaměstnavatelů. Ti, kteří odpověděli na tuto otázku Ano, odpovídali i na následující otázku.

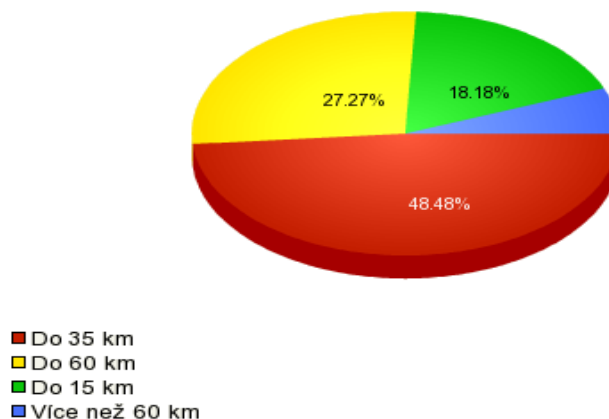
Otázka č. 8: Pokud jste v předchozí otázce odpověděl/a Ano, pak do jaké vzdálenosti?

Tuto otázku jsem strukturoval do 4 možných odpovědí:

- a) s dojezdem do 15 km,
- b) do 35 km,
- c) do 60 km,
- d) nad 60 km.

Odpověď za a) je volbou pro ty, kteří chtějí pracovat v rámci mikroregionu Valašské Klobouky. Odpověď za b) představuje ty uchazeče, jenž jsou ochotni vyjíždět i za hranice správního obvodu. V dosahu tohoto rozmezí je mimo jiné město Vsetín a Luhačovice. Odpověď za c), tedy ochota dojíždět do vzdálenosti 60 km byla zvolena s ohledem na vzdálenost krajského města Zlína a města Otrokovic s průmyslovým zázemím. Možnost d) nad 60 km je pro ty, kterým opravdu nevádí horší dostupnost a spojení z Val. Klobouk a delší dojezdové časy, řádově 90 minut a více.

Pokud jste v předchozí otázce odpověděl/a Ano, pak do jaké vzdálenosti?

Obr. 17 Dojíždění do zaměstnání (vlastní tvorba)

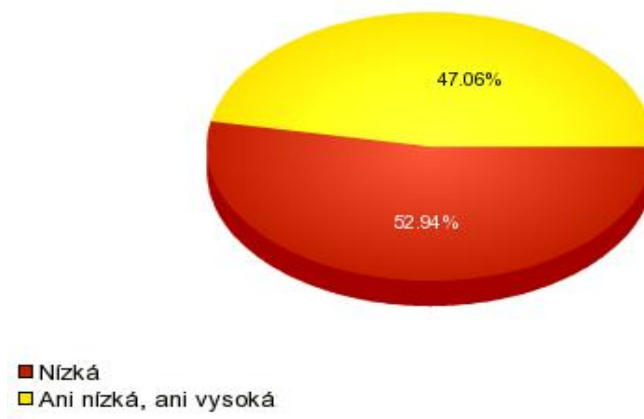

Nejvíce odpovědí zaznamenalo dojíždění do vzdálenosti do 35 km. Významný počet odpovědí respondentů je také u vzdálenosti do 60 km, což představuje, jak jsem uvedl výše vzdálenost do města Zlín a Otrokovice. Domnívám se, že pokud bude do tohoto regionu zavedena dlouho proklamovaná rychlostní silnice spojující tento odlehlý region s krajským městem, rapidně vzroste ochota lidí dojíždět za prací i do vyšších vzdáleností se snížením dojezdových časů.

Otázka č. 9: Jaká je podle Vašeho názoru výše podpory v nezaměstnanosti?

U této otázky měli respondenti na výběr ze tří možností. Vysoká – Ani nízká, ani vysoká – Nízká. Účelem této otázky bylo zjistit jak nízké či vysoké jsou podpory v nezaměstnanosti. Překvapivým faktem je ten, že dotazovaní volili pouze dvě možné odpovědi a to Nízká nebo Ani nízká, ani vysoká. Poměr těchto odpovědí je velmi vyrovnaný s mírnou převahou odpovědí Nízká. Z vysokého počtu odpovědí Ani nízká, ani vysoká lze usuzovat, že lidé relativně vychází s výší podpory na své životní potřeby. Nutno poznamenat, že tento region patří k těm konzervativnějším a že většina lidí bydlí ve vlastním domě s polnostmi a tento majetek se dědí z generace na generaci. Lidé si zde dokáží část své spotřeby sami vyprodukovat a tak kolikrát vystačí i s málem.

Jaká je podle Vašeho názoru výše podpory v nezaměstnanosti?

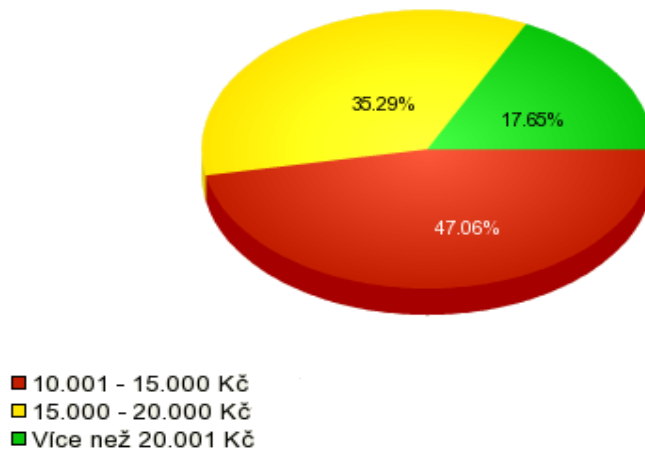
Obr. 18 Výše podpory v nezaměstnanosti (vlastní tvorba)

Otázka č. 10: Za jakou mzdu jste ochoten/na pracovat?

Tato otázka do značné míry navazuje na předchozí a poukazuje na to, že tento region je hluboce pod celorepublikovým průměrem co se příjmů týká. Celkově více jak 82% respondentů odpovědělo, že by bylo ochotno pracovat mezi 10 001 – 20 000 Kč, což je méně než

průměrná mzda. Nejvíce lidí – 32 označilo možnost s příjmem v rozmezí 10 001 – 15 000 Kč. Nikdo z dotazovaných nezaškrtl možnost výdělků do 10 000 Kč.

Za jakou mzdu jste ochoten/na pracovat?

Obr. 19 Mzda motivující k práci (vlastní tvorba)

Otázka č. 11: Jak byste sám/a zlepšil/a nezaměstnanost na Valašskokloboucku?

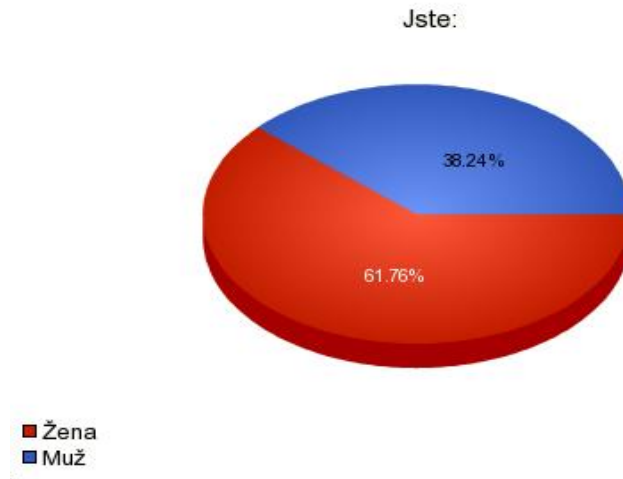
Tato otázka byla ponechána jako volná zcela na dotazovaných, na jejich mínění. U této druhé otevřené otázky z celého dotazníku bylo již poněkud horší zpracovat výsledky. Odpovědi jsem rozdělil do 4 hlavních skupin, a to na:

- přilákání více firem,
- lepší dostupnost regionu – infrastruktura,
- nevím,
- ostatní.

Nejvíce odpovědí (více jak 44%) zaznamenalo přilákání nových firem, především výrobního charakteru, z čehož může vyplývat, že si jsou lidé vědomi toho, že jsou zde menší platy než v jiných částech ČR, což považují za výhodu pro přilákání nových investorů. Významný počet odpovědí (35,3%) je pro možnost, že lidé sami neví jak by se dalo regionu, ve kterém žijí pomoci. Necelých 15% lidí je přesvědčeno, že vybudování infrastruktury by regionu významně pomohlo zvýšit zaměstnanost. Osobně se k tomuto také přikláním, protože jak jsem zmiňoval již vícekrát, je dostupnost tohoto regionu velmi nízká.

Otázka č. 12: Jste muž/žena?

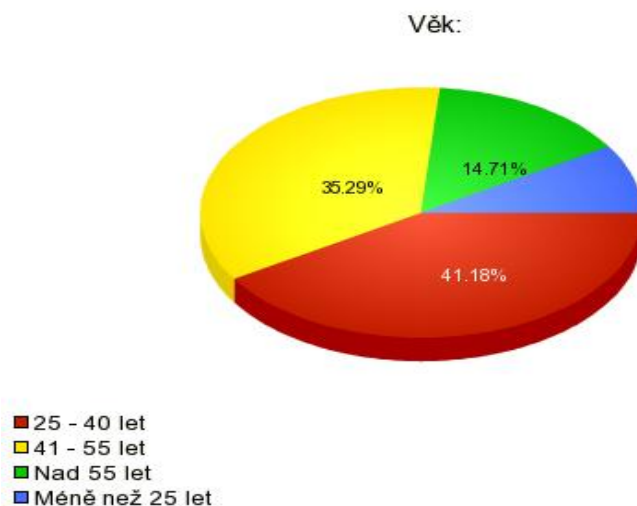
Poslední tři otázky mají přiblížit společensko demografické rysy dotazovaných. Dotazník nebyl zaměřen na některé pohlaví, přesto převážnou část respondentů tvoří ženy. Je to dáno i tím, že někteří z dotazovaných odmítli vyplnit dotazník, z nichž většina byli právě muži.

Obr. 20 Pohlaví respondentů (vlastní tvorba)

Otázka č. 13: Jaký je Váš věk?

U této otázky byly zadány intervaly pro lepší interpretaci výsledků. Ve věkové skupině do 25 let bylo 6 respondentů, z čehož by se dalo usuzovat, že někteří z nich mohou být absolventy. Ve věkové skupině mezi 25 – 40 lety bylo 28 odpovědí. Věkové rozmezí 41 – 55 let bylo 24 odpovědí. Ve skupině nad 55 let bylo 10 odpovědí. Obě krajní skupiny, tedy do 25 let a nad 55 let patří mezi skupiny rizikové co se zaměstnanosti týče. U absolventů bývá nejčastější důvod minimální nebo žádná praxe, která je nyní téměř vždy zaměstnavateli vyžadována. U lidí nad 55 let se může jednat i nechuť hledat si nové zaměstnání a učit se novým věcem, ale také často stud, že přišli o místo, kde předtím pracovali většinu svého profesního života.

Obr. 21 Věková struktura dotazovaných (vlastní tvorba)

Otázka č. 14: Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Z uvedených možností se dalo volit: základní vzdělání, střední odborné, střední s maturitou, vysokoškolské. Největší část respondentů překvapivě odpověděla, že má střední vzdělání s maturitou (40). Překvapující je i relativně vysoký počet lidí s vysokoškolským vzděláním bez práce. Domnívám se, že se jedná především o absolventy vysokých škol, kteří jsou bez potřebné praxe a nemohou si najít vhodné místo. Dalo by se říct, že nejmenší nezaměstnanost je mezi lidmi se středním odborným vzděláním, kteří v daném regionu najdou uplatnění snáz v některém z výrobních podniků, než uchazeči o zaměstnání s jiným typem vzdělání.

Obr. 22 Vzdělanostní struktura uchazečů (vlastní tvorba)

9 SHRnutí VÝSLEDKŮ

Výzkum přinesl některé zajímavé souvislosti na trhu práce v mikroregionu Valašských Klobouk, když vzhledem k nízkému počtu respondentů nelze z jeho výsledků vyvozovat zcela přesné závěry. Na jedné straně si lidé uvědomují špatné dostupnosti celého regionu, ale většina z dotázaných by se za práci nepřestěhovala, spíše by volila dojíždění za prací a to nejčastěji do vzdálenosti 35 km, což souvisí i se světovým trendem ve zvyšování denních vzdáleností dojíždění za prací. Evropský průměr je například 74 km. Lidé jsou si vědomi také nízké platové úrovně v regionu a i sami ve většině případů nepožadují plat vyšší jak 20.000 Kč měsíčně. Na závěr výzkumu je zapotřebí potvrdit nebo vyvrátit předem stanovené hypotézy.

H₁: Většina nezaměstnaných nenachází potřebné informace o volných pracovních místech na úřadu práce.

Hypotéza číslo 1 byla potvrzena. Celkem 88,24% (60 dotazovaných) nenachází na ÚP dostatek informací o volných pracovních místech.

H₂: Více jak 70% dotazovaných by nebylo ochotno se přestěhovat za prací.

Tato hypotéza byla potvrzena. Z dotazovaných lidí by se za prací nepřestěhovalo 70,59%.

H₃: Převážná část uchazečů je evidována na ÚP v době kratší než 12 měsíců.

58,82% uchazečů hledá práci prostřednictvím ÚP v době kratší než jeden rok. Tato hypotéza byla potvrzena.

10 VLASTNÍ NÁVRHY A DOPORUČENÍ

V posledních letech docházelo k neustálému snižování nezaměstnanosti v rámci ekonomického rozvoje jak na úrovni celorepublikové, krajské, tak i v rámci mikroregionu Valašské Klobouky. Citelné změny na trhu práce přišly s nástupem hospodářské krize ke konci roku 2008. Do této doby fungovala ekonomika na plný plyn, až jsme se dostali do fáze, kdy v rámci celé země chybělo více jak 150 tisíc kvalifikovaných zaměstnanců. Naše republika a především i správní obvod Valašské Klobouky je vázán z velké části na export do západních zemí, obzvláště Německa. Největší místní zaměstnavatelé posílají na export až 70% své produkce. Nástup celosvětové krize značným způsobem zbrzdil vývoj tohoto regionu, ať už se jedná o skokové navýšení nezaměstnanosti nebo snížení počtu zaměstnavatelů. Mikroregion z velké části doplácí na již tolikrát zmiňovanou nízkou dostupnost. Domnívám se, že je zapotřebí v co nejkratší možné době vybudovat tolik let plánovanou rychlostní komunikaci R49 navazující na dálnici D1 na České straně a Slovenskou dálniční síť na druhé straně hranic. Tento významný silniční tah by mohl přivést potenciální nové investory do již po několik desítek let průmyslově orientované oblasti Valašských Klobouk a Brumov – Bylnice. Některé dříve průmyslově využívané části těchto měst jsou nyní vedeny jako tzv. brownfields, což znamená plochy a stavby v současné době již bez využití s jejich možným obnovením pro podnikání. Mezi takové v regionu patří dřívější pivovar Brumov, kde je v plánu výstavba komerčních prostor. Dalším takovým areálem může být areál bývalé dřevovýroby ve Sv. Štěpánu. Zde je v plánu bytová výstavba ze starých hal. Osobně se domnívám, že se jedná o krok správným směrem, a že na následných revitalizacích těchto objektů by se měli podílet především místní firmy, které zaměstnávají zaměstnance z regionu. [11]

Samosprávě bych doporučil se více snažit o získání nejen finančních prostředků ze státního rozpočtu ČR, ale i dotace z EU. Celkově do regionu plyne jen velmi málo dotací a když už nějaké, tak v zanedbatelných částkách. Na mapě realizovaných projektů z roku 2009 není pro mikroregion Valašských Klobouk ani jediný realizovaný projekt z dotací v rámci regionálního operačního programu. Na konci roku 2009 začala stavba podnikatelského inkubátoru ve Valašských Kloboukách. Z mého pohledu se jedná o plýtvání peněz, kdy se začíná stavět nová budova pro podnikatelské aktivity, ale kousek od centra města leží téměř bez využití areál bývalého Pal Magnetonu. V některých budovách již fungují podnikatelské

subjekty různého charakteru a tak by mi připadlo rozumnější umístit zmiňovaný inkubátor právě sem.

Dalším problémem je malá míra rozvoje bytové výstavby. Tento stav podporuje pomalá činnost samosprávy při povolování a následné pokládce inženýrských sítí. Tento problém by se mohl časem snad vyřešit přijetím v současné době projednávané dohody měst Bru-mov-Bylnice a Valašských Klobouk ohledně zlepšení bytové výstavby a především započete-tí výstavby tzv. startovacích bytů pro mladé rodiny tak, aby se nemuseli vystěhovat z regionu kvůli nedostatku bytů. Dalším bodem společné dohody by měla být podpora ta-kových firem, které přijmou do pracovního poměru hůře zaměstnatelné osoby. [9, 12]

Ze všech stran se v posledních letech ozývá nutnost zvýšení konkurenceschopnosti mikro-regionu v rámci turistiky. To mi připadá ne zrovna nejlepším řešením místní nezaměstna-nosti, protože již z historického hlediska se zde nenachází tolik památek, které by přilákaly davy turistů. Tím ovšem nemyslím, že by se zde nenacházely cenné lokality a stavby. Pro-blémem zůstává fakt, že když do tohoto regionu nějakí turisté přijedou, nestráví zde ani noc, protože chybí adekvátní ubytování. Podnikatelé se ani nehrnou do výstavby hotelů, protože opět kvůli zmenšené dostupnosti regionu sem zamíří opravdu velmi malá část tu-ristů navštěvujících Zlínský kraj. V rámci zvýšení turistiky bych doporučil celkově větší kooperaci obcí za účelem zvýšení konkurenceschopnosti regionu a zaměstnanosti. Jako příklad by mohlo sloužit vybudování krytého bazénu ve Valašských Kloboukách s celoročním využitím, který zde chybí.

ZÁVĚR

V této bakalářské práci jsem se snažil nastínit problematiku nezaměstnanosti z hlediska teoretického a v praktické části přiblížit mikroregion Valašské Klobouky, ze kterého pocházím a v němž doposud žiji. Problematika nezaměstnanosti není jen problémem naší země, ale i celosvětovým. Světová populace přibývá rychleji než-li vytváření nových pracovních míst. Navíc díky technologickému pokroku je pro některé druhy profesí zapotřebí stále menší počet pracovníků. Tento stav je pro zachování celosvětové sociální stability nadále již neúnosný. Příkladem mohou být nepokoje v arabských zemích, např. v Egyptě, kde velkou část populace tvoří mladí lidé do 25 let, pro které není dostatek pracovních příležitostí a z toho vyplývajícího sociálního neuspokojení.

Mikroregion Valašské Klobouky zasáhla stejně tak jako celý svět hospodářská krize, která naplno udeřila na přelomu let 2008 a 2009, kdy se nezaměstnanost v tomto regionu zvyšovala z měsíce na měsíc velmi rychlým tempem. Zároveň se zvyšováním nezaměstnanosti docházelo k rapidnímu poklesu nabízených volných pracovních míst. Pracovní trh správněho obvodu Valašských Klobouk doplácí především na nízkou kvalifikaci pracovníků, kteří jsou z větší části vázáni na sezónní a cyklické práce (řemeslné práce, stavebnictví, zemědělství). V mikroregionu je spousta lidí, kteří vyjíždí za sezónními pracemi nejen do jiných oblastí ČR, hlavně Prahy, ale i do zahraničí, kde si vydělají nepoměrně více, než by si za stejnou práci vydělali v regionu, ale i jinde v ČR. To se týká především řemeslných činností.

Pro tento region bude rozhodující vybudování rychlostní silnice R49, která ho více propojí nejen s okolními regiony, ale především vzdálenějšími. Domnívám se, že by se v regionu rapidně snížila úroveň nezaměstnanosti, protože případné dojezdové vzdálenosti, ale hlavně časy potřebné pro dojetí do práce mimo region by se podstatně snížily. Navíc by to mohlo přilákat nové investory, kteří by mohli místní nezaměstnanost ještě dále snížit. Další důležitou věcí pro mikroregion bude prohlubování spolupráce v rámci regionu, ale i mimo něj. Mělo by se jednat především o revitalizaci chátrajících průmyslových objektů. V současné době probíhá tvorba komunitního plánu mezi městem Valašské Klobouky a Brumov-Bylnice. Ten by měl být základem budoucích rozvojových projektů regionu, především v oblasti vzdělávání.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie:

- [1] BROŽOVÁ, D. *Společenské souvislosti trhu práce*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003. 140 s. ISBN 80-86429-16-4.
- [2] BUCHTOVÁ, B. *Nezaměstnanost: psychologický, ekonomický a sociální problém*. 1. vyd. Praha: Grada, 2002. 236 s. ISBN 80-247-9006-8.
- [3] CÁDEROVÁ, K. *Analýza trhu práce a nezaměstnanosti v okrese Nový Jičín*. Zlín, 2008. 63 s. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Fakulta Managementu a ekonomiky. Vedoucí bakalářské práce Ing. M. Fialová.
- [4] HOLMAN, R. *Ekonomie*. 4. aktualiz. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005. 709 s. ISBN 8071798916.
- [5] KUCHARŤ, P. *Trh práce: sociologická analýza*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2007. 183 s. ISBN 978-80-246-1383-3.
- [6] MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. 2. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2002. 172 s. ISBN 80-86429-08-3.
- [7] SCHILLER, B. R., JUNGSMANN, V., NEVRLÁ, E. *Makroekonomie dnes*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2004. 412 s. ISBN 80-251-0169-X.
- [8] STEINICHOVÁ, L. *Zákon o zaměstnanosti: Komentář*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 316 s. ISBN 978-80-7357-501-4.

Internetové zdroje:

- [9] BEŇOVÁ, R. *Město Brumov-Bylnice* [online]. 28.2.2011 [cit. 2011-05-15]. Komunitní plánování. Dostupné z WWW: <<http://www.brumov-bylnice.cz/cz/obec/samosprava/komunitni-planovani/aktuality/>>.
- [10] *Český statistický úřad - Zlínský kraj* [online]. 2011 [cit. 2011-05-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/home>>.
- [11] HABARTOVÁ, I.; KOLDOVÁ, J. *Zlínský kraj* [online]. 20.7.2009 [cit. 2011-05-15]. Strategie využití brownfields ve Zlínském kraji. Dostupné z WWW: <<http://abskap.kr-zlinsky.cz/docDetail.aspx?chnum=7&nid=9209&doctype=ART&docid=116073>>.

- [12] *Město Valašské Klobouky* [online]. 16.2.2006 [cit. 2011-05-15]. Strategický plán. Dostupné z WWW: <<http://www.valasskeklobouky.cz/strategie-a-profil-mesta/d-18144/p1=2837>>.
- [13] MORITZOVÁ, R. Podpora v nezaměstnanosti: Kdo na ni má nárok a jak ji získat?. *Měsíc.cz* [online]. 2008, 1, [cit. 2011-05-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.mesec.cz/clanky/kdo-ma-narok-na-podporu-v-nezamestnanosti/>>.
- [14] *Portál Ministerstva práce a sociálních věcí* [online]. 2011 [cit. 2011-05-15]. Dostupné z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/sz/stat>>.
- [15] *RISY.cz* [online]. 2009 [cit. 2011-05-15]. Organizační struktura - Zlínský kraj. Dostupné z WWW: <<http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/zlinsky-kraj/obce-s-rozsir-pusobnosti/hospodarske-prostredi/organizacni-struktura/>>.
- [16] *Ústav územního rozvoje* [online]. 31.12.2009 [cit. 2011-05-15]. Valašské Klobouky. Dostupné z WWW: <<http://www.uur.cz/default.asp?ID=3664>>.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CHKO	Chráněná krajinná oblast
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EU	Evropská unie
ÚP	Úřad práce
MP	mezní produkt
TP	celkový produkt
L	jednotka práce
MRPL	příjem z mezního produktu
MPL	mezní produktivita práce
P	cena jednotky práce
W	mzdová sazba
MFCL	mezní náklady práce

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1</i> Křivka individuální nabídky práce [4]	13
<i>Obr. 2</i> Renta a transferová platba [1]	16
<i>Obr. 3</i> Trh práce [4]	17
<i>Obr. 4</i> Administrativní mapa správního obvodu Val. Klobouky [10]	32
<i>Obr. 5</i> Vývoj počtu obyvatel mikroregionu (vlastní tvorba)	34
<i>Obr. 6</i> Rozdělení obcí podle počtu obyvatel (vlastní tvorba)	34
<i>Obr. 7</i> Vývoj míry nezaměstnanosti (vlastní tvorba)	35
<i>Obr. 8</i> Nezaměstnanost dle administrativního členění (vlastní tvorba)	36
<i>Obr. 9</i> Srovnání vývoje nezaměstnanosti (vlastní tvorba)	38
<i>Obr. 10</i> Vývoj počtu volných pracovních míst (vlastní tvorba)	39
<i>Obr. 11</i> Struktura nezaměstnaných (vlastní tvorba)	40
<i>Obr. 12</i> Vývoj počtu ekonomických subjektů (vlastní tvorba)	41
<i>Obr. 13</i> Délka registrace na ÚP (vlastní tvorba)	45
<i>Obr. 14</i> Snaha nalézt zaměstnání jiným způsobem (vlastní tvorba)	46
<i>Obr. 15</i> Vzájemná spojitost krize a nezaměstnanosti (vlastní tvorba)	47
<i>Obr. 16</i> Ochota přestěhovat se za prací (vlastní tvorba)	47
<i>Obr. 17</i> Dojíždění do zaměstnání (vlastní tvorba)	48
<i>Obr. 18</i> Výše podpory v nezaměstnanosti (vlastní tvorba)	49
<i>Obr. 19</i> Mzda motivující k práci (vlastní tvorba)	50
<i>Obr. 20</i> Pohlaví respondentů (vlastní tvorba)	51
<i>Obr. 21</i> Věková struktura dotazovaných (vlastní tvorba)	52
<i>Obr. 22</i> Vzdělanostní struktura uchazečů (vlastní tvorba)	52

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1 Demografické srovnání (vlastní tvorba) .....</i>	33
<i>Tab. 2 Demografické srovnání v % (vlastní tvorba) .....</i>	33
<i>Tab. 3 Ekonomické subjekty mikroregionu [10] .....</i>	40
<i>Tab. 4 Přehled největších zaměstnavatelů [16] .....</i>	41

SEZNAM PŘÍLOH

P I Dotazník

P II Přehled nezaměstnanosti ve Zlínském kraji

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

1. Jak dlouho se již registrujete na ÚP?

- méně než 1 měsíc
- 1 - 6 měsíce
- 6 - 12 měsíců
- 1 – až 3 roky
- Více jak 3 roky

2. Je podle Vašeho názoru na ÚP dostatek informací týkajících se pracovních možností?

- ano
- ne

3. Snažíte se hledat zaměstnání i jinými aktivitami mimo ÚP?

- ano
- ne
- pokud ano jak:.....

4. Myslíte si, že důvod Vaší nezaměstnanosti spočívá v hospodářské krizi?

- určitě ano
- spíše ano
- spíše ne
- určitě ne
- nevím

5. Byl/a byste ochoten/na se přestěhovat za prací?

- Ano
- Ne

6. Byl/a byste ochoten/na dojíždět do zaměstnání?

- Ano
- Ne

7. Pokud jste v předchozí otázce odpověděl/a Ano, pak do jaké vzdálenosti?

- do 15 km
- do 35 km
- do 60 km
- více než 60 km

8. Jaká je podle Vašeho názoru výše podpory v nezaměstnanosti?

- Nízká
- ani nízká, ani vysoká
- vysoká

9. Za jakou mzdu jste ochoten/na pracovat?

- méně jak 10.000
- 10.001 – 15.000
- 15.001 – 20.000
- 20.001 a více

10. Jak byste sám/a zlepšil/a zaměstnanost na Valašsko-kloboucku?

- .....

11. Jste:

- Muž
- Žena

12. Věk:

- Do 25 let
- 25 – 40
- 41 – 55
- nad 55

13. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání

- Základní

- střední odborné
- střední s maturitou
- vysokoškolské

PŘÍLOHA P II: PŘEHLED NEZAMĚSTNANOSTI VE ZLÍNSKÉM KRAJI

